

Årsberättelse

1891.

I. Stadsfullmäktige.

Af de ärenden, som under året af Stadsfullmäktige handlagts, torde följande böra här omnämnas:

a) Ärenden beträffande förvaltningen af stadens fasta gods.

Emedan arrendetiden för jordlotten N:o 32 å Stora Broholmen komme att utlöpa med år 1892 samt arrendatorn af densamma anhållit att fortfarande få förblifva i besittning deraf antingen genom förlängning af arrendet eller områdets intagande i stadsplanen, reglering och försäljning till enskild ego, inkom Drätselkammaren¹⁾ till Stadsfullmäktige med förslag om Broholmarnes införlifvande med staden under benämning tionde stadsdelen. Enligt det uppgjorda förslaget till byggnadsplan för denna stadsdel komme densamma att omslutas af kajer eller längs stränderna löpande gator samt genom förlängningen af Unionsgatan, här benämnd Broholmsgatan, och tvänne tvärgator indelas i fyra byggnadsqvarter, under det att den af arrendelotten N:o 31 upptagna marken jemte angränsande muddruplagsplats skulle disponeras såsom torg och upplagsplatser. I sammanhang härmed föreslog Drätselkammaren att, för möjliggörande af en promenadväg från Unionsgatan till Kaisaniemi park längs stranden af Kaisaniemi viken, skulle reserveras det utanför Botaniska trädgårdens tomt liggande strandområdet till en bredd af 60 fot samt att om fastställelse å den häraf föranledda ändringen af gällande stadsplan skulle ansökas på samma gång som stadsplansförslaget för Broholmarne skulle insändas till behörig stadfästelse. Drätselkammarens förslag, mot hvilket särskilda anmärkningar gjordes af innehafvarne utaf arrendelotterna N:o

Förslag om Broholmarnes intagande i stadsplanen.

¹⁾ Drkns skrivf. N:o 26 af 26 febr. (Stfgs tryckta handl. N:o 8).

33¹⁾ och 31²⁾, remitterades af Stadsfullmäktige³⁾ till beredning af ett utskott, hvars utlåtande dock icke afgafs under året.

Förslag till
reglering af fa-
briksområdet
mellan Östra
Chausséen och
Norra hamnen
samt eventuellt
intagande i
stadsplanen.

Efter det innehafvarne af särskilda såsom fabriksomter begagnade lägenheter mellan Östra Chausséen och Norra hamnen hos Stadsfullmäktige anhållit att det område af stadens afhyrta mark, som ligger mellan sagda chaussée samt Sörnäs- och Gammelstadsvikarna, blefve regleradt och indeladt till rymliga fabriksomter, som kunde åtkommas med full egande- eller ständig besittningsrätt, hade Drätselkammaren låtit uppgöra ett förslag till reglering och indelning af berörda område, hvilket förslag Kammarken insände till Stadsfullmäktige med hemställan⁴⁾ att Stadsfullmäktige ville godkänna detsamma samt, med afböjande för tillfället af ansökningarna om rätt att inlösa de inom ifrågavarande område tillämnade tomter, bemyndiga Drätselkammaren att, med iakttagande af den sålunda fastställda regleringen, i sinom tid hos Stadsfullmäktige framställa förslag om utarrendering af sagda tomter på längre tid, med rättighet och skyldighet för innehafvaren att, i fall tomten inom arrendetidens utgång intoges i stadsplanen, inlösa densamma efter då skeende värdering. Stadsfullmäktige remitterade⁵⁾ ärendet till utlåtande af samma utskott, som skulle yttra sig om stadsplanen för Broholmarne, men utskottets betänkande hann ej inkomma under året.

Ytterligare in-
delning å Berg-
häll samt för-
slag om Berg-
hälls intagning
i stadsplanen.

Sedan Stadsfullmäktige under år 1889 anmodat⁶⁾ Drätselkammaren att inkomma med utlåtande angående de af ett Fullmäktiges utskott gjorda anmärkningar beträffande Kammarkens förslag om upplåtande af ytterligare bostadstomter å villaområdet Berghäll, inkom Drätselkammarken⁷⁾ med nytt förslag till indelning samt anhöll om bemyndigande att, i den mån de genom den nya indelningen uppstående bostadstomterna blefve tillgängliga och hos Kammarken ansökta, upplåta desamma till bebyggande under enahanda villkor som för de förut på arrende utgifna tomterna å Berghäll blifvit bestämda. Stadsfullmäktige hänsköto⁸⁾ frågan till beredning af samma utskott, som egde afgifva utlåtande om stadsplanen för Broholmarne, och detta utskott tillstyrkte⁹⁾ godkännande af den föreslagna indelningen, men föreslog tillika att Stadsfullmäktige skulle

¹⁾ Drkns skriv. N:o 117 af 28 maj, Stfgs prot. den 30 maj § 15. — ²⁾ Stfgs prot. den 16 juni § 4. — ³⁾ Stfgs prot. den 30 maj §§ 15 och 31. — ⁴⁾ Drkns skriv. N:o 229 af 24 sept. (Stfgs tryckta handl. N:o 19). — ⁵⁾ Stfgs prot. den 10 nov. § 16. — ⁶⁾ Se 1889 års berättelse, pag. 8. — ⁷⁾ Drkns skriv. N:o 29 af 8 jan. (Stfgs tryckta handl. N:o 3). — ⁸⁾ Stfgs prot. den 30 maj §§ 14 och 31. — ⁹⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 13.

uppdraga åt Drätselkammaren att hos Kejs. Senaten ansöka om Berghälls intagande i stadsplanen, hvarjente Stadsfullmäktige skulle besluta:

att anmoda Drätselkammaren att inkomma med förslag till de eftergifter i afseende å skyldigheten enligt byggnadsordningen att stenlägga gata, som, med afseende derå att någon större trafik och särskildt alldeles icke någon genomgående sådan å detta område är att emotses samt att detsamma är afsedt till bostadsplatser företrädesvis för mindre bemedlade, kunde undantagsvis för detta område anses lämpliga och hvarom ansökan i sammanhang med frågan om området Berghälls intagande i stadsplanen borde göras;

att Drätselkammaren skulle erhålla i uppdrag att, på grundvalen af ett medelpris om 1 mark 20 penni kvadratfoten för hela det till bebyggande afsedda området å Berghäll, låta värdera hvar för sig såväl de härintills på arrende upplåtna tomter som äfven de tomter, hvilka vid genomförandet af områdets reglering erhållas;

att försäljning resp. utarrendering af tomter å detta område skulle försiggå sålunda att tomterna efter försiggången värdering skulle utbjudas till försäljning i den mån spekulanter erbjuda sig, men, i händelse det vid värderingen åsatta priset ej skulle erhållas, tomterna skulle utbjudas på arrende på vanliga villkor samt med rätt för arrendatorn att inom fem år inlösa tomten efter det vid värderingen åsatta priset; samt

att innehafvarene af de härtills på arrende upplåtna tomter der sammastädes skulle medgifvas rätt att på enahanda villkor inom fem år här efter tillösa sig sina tomter, vid hvilken inlösen innehafvarene af tomter jemväl borde tillförsäkras rätt att, derest deras nu uppförda byggnader till någon del skjuta ut på till gata afsedt område, under den återstående delen af arrendetiden emot särskild ersättning få bibehålla och begagna dessa sina byggnader, hvarom allt särskildt aftal för hvarje tomt borde uppgöras och Stadsfullmäktiges pröfning underställas.

Sedan Drätselkammaren varit i tillfälle att med anledning af detta förslag framhålla¹⁾ de betänkligheter, som kunde hysas i afseende å Berghälls införlifvande med staden, beslöto Stadsfullmäktige²⁾ till efterrättelse fastställa det af Drätselkammaren förordade förslaget till indelning samt, med afböjande af utskottets förslag om Berghälls intagande i stadsplanen, bemyndiga Kammaren att, i den mån de genom den nya indelningen

¹⁾ Drkns skrivf. N:o 203 af 3 sept. (Stfges tryckta handl. N:o 16). -- ²⁾ Stfges prot. den 22 sept. § 9 och 6 okt. § 4.

uppstående bostadstomterna blefve tillgängliga och hos Kammaren ansökta, upplåta desamma till bebyggande under enahanda villkor, som för de förut på arrende utgifna tomterna å Berghäll blifvit bestämda.

Förslag om
anlitande af ut-
ländsk fackman
vid granskning
af stadsplans-
förslag.

Ett i sammanhang härmed af utskottet gjordt förslag att Stadsfullmäktige skulle uppdraga åt Drätselkammaren att taga i öfvervägande, huruvida icke anledning vore att framdeles, när intagning af något större område i stadsplanen förestode, öfver de uppgjorda förslagen inhemta någon utländsk fackmans utlåtande, blef jemväl af Stadsfullmäktige förkastadt.

Arrendetomten
N:o 10 vid Jä-
garegatan i qv.
N:o 109 upplåten
till inlösen.

Emedan arrendetomten N:o 10 vid Jälgaregatan i qv. N:o 109, som jemte åtskilliga andra inom stadsplanen befintliga arrendetomter redan 1887 blifvit värderad, likväl icke blifvit till inlösen upplåten, på grund deraf att angränsande gator ej varit planerade och stenlagda samt försedda med aflopps- och vattenledning, men detta hinder numera till största delen undanrödjats, föreslog Drätselkammaren¹⁾ på gjord ansökan tomtens försäljning till arrendatorn, Gårdsegaren G. B. Wassholm, för det år 1887 åsatta värdet, 95 enpni per qv. fot, hvilket förslag af Stadsfullmäktige godkändes²⁾.

Försäljning af
N:o 26 vid Fa-
briksqvarteret
N:o 180.

På framställning af Drätselkammaren³⁾ biföllo Stadsfullmäktige⁴⁾, under förutsättning att en föreslagen förändrad begränsning af fabriksqvarteren N:o 180 och 183 blefve å högvederbörlig ort fastställd, till försäljning i vanlig ordning genom auktion af tomten N:o 26 vid Fabriksqvarteret N:o 180 på de för försäljning af fabrikstomter fastställda betalningsvillkor, dock med förbehåll att köpeskillingen ej skulle understiga 50 penni per qv. fot.

Alternativ för-
säljning af tom-
ten N:o 21 vid
Petersgatan el-
ler N:o 28 vid
Fabrikegatan i
fabriksqvarteret
N:o 180.

Med anledning af en utaf Spårvägs- och Omnibusaktiebolaget framställd anhållan att få inlösa odisponerade fabrikstomterna N:o 21 vid Petersgatan och N:o 28 vid Fabrikegatan i qvarteret N:o 180 för uppförande derstädes af bolagets stall och öfriga byggnader biföllo Stadsfullmäktige⁵⁾, på Drätselkammarens framställning⁶⁾, till att alternativt den ena eller andra af förenämnda fabrikstomter finge disponeras för uppförande derstädes af stall och öfriga för spårvägs- och omnibustrafik omedelbart erforderliga byggnader, hvarjemte Fullmäktige bemyndigade Kammaren att, så snart bemälda bolag anmält hvilken af förenämnda tomter bolaget

¹⁾ Drkns skrifv. N:o 300 af 18 dec. 1890. — ²⁾ Stfgs prot. den 13 jan. § 10. —

³⁾ Drkns skrifv. N:o 204 af 10 sept. — ⁴⁾ Stfgs prot. den 22 sept. § 7. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 20 okt. § 3. — ⁶⁾ Drkns skrifv. N:o 228 af 8 okt.

önskade disponera, å auktion på de för försäljning af fabriksstomter fastställda villkor försälja sagda tomt, dock ej för lägre pris än efter 55 penni per qv. fot för tomten N:o 21 vid Petersgatan och 50 penni per qv. fot för tomten N:o 28 vid Fabriksgatan.

Emedan Aktiebolaget P. Sinebryehoff tillhöriga tomterna N:o 19 och 21 vid Boulevardsgatan emot Nylandsgatan och det af bolaget på arrende innehafvande jorodområdet i kvarteret N:o 84 icke blott sig emellan utan äfven i förhållande till bolagets invid liggande tomt N:o 9 vid Albertsgatan erbjöde en så bruten linie att deras ändamålsenliga bebyggande omöjliggjordes, biföllo Stadsfullmäktige¹⁾, på Drätselkammarens framställning²⁾, till att med nämnda tomter finge förenas tillskottsområden af resp. 9,960 och 5,064 qv. fot, hvilka områden, efter utverkad behörig ändring af stadsplanen, skulle till bolaget försälgas för ett pris af 10,428 mark för tillskottet till tomten N:o 19 och 2,908 mark 80 penni för tillskottet till tomten N:o 21.

Försäljning af tillskottsområden till tomterna N:o 19 och 21 vid Boulevardsgatan i qv. N:o 84.

Rörande Handlanden K. F. Blomberg af Drätselkammaren tillstyrkt³⁾ anhållan, att för en tilltänkt industriel anläggning få arrendera fabriksqvarteret N:o 178, hade Hamnbanebyggnadsstyrelsen uti affordradt utlåtande föreslagit att, emedan fråga uppstått om hamnbanans dragande öfver Busholmen, Sandholmen och Munkholmen, i hvilken händelse jernvägslinien jemväl komme att skära in på södra sidan af tomterna N:o 6 och 8 i nämnda qvarter, nödig mark för denna eventualitet skulle reserveras samt att endast den norr om den tilltänkta bansträckningen liggande marken nu skulle försälgas, dock med rättighet och skyldighet för köparen att, derest jernvägslinien komme att dragas en annan väg, tilllösa sig det reserverade området emot en ersättning, beräknad efter samma enhetspris, som den öfriga delen af tomterna betingat sig. Med denna modifikation biföllo⁴⁾ Stadsfullmäktige till Drätselkammarens förslag om tomternas försäljning, men någon inlösen egde sedermera ej rum, emedan ärendet ej af sökanden fullföljdes.

Frågan om upplåtande till inlösen af fabriksqvar. N:o 178.

Uti den genom Ecklesiastik-Expeditionen i Kejs. Senaten väckta⁵⁾ frågan om upplåtande af tomterna N:o 5 och 7 vid Skepparegatan samt N:o 19 vid Fabriksgatan, alla i kvarteret N:o 126, till plats för en blifvande museibygnad beslöto⁶⁾ Stadsfullmäktige, med anledning af ett

Tomtplats för allmän museibygnad å Observatorieberget.

¹⁾ Stfgs prot. den 10 febr. § 8. — ²⁾ Drkns skrifv. N:o 299 af 11 dec. 1890. — ³⁾ Se 1890 års berättelse pag. 2. — ⁴⁾ Stfgs prot. den 10 febr. § 14. — ⁵⁾ Se 1890 års berättelse pag. 3. — ⁶⁾ Stfgs prot. den 13 jan. § 6 och 24 febr. § 11.

inom Fullmäktige väckt förslag, att i hufvudsaklig öfverensstämmelse med Drätselkammarens framställning¹⁾ meddela Ecklesiastik-Expeditionen, det Fullmäktige, hvilka funnit staden icke kunna utan ersättning till plats för ifrågavarande byggnad afstå de uppgifna tomterna, men ansett sig böra såsom en enligt Stadsfullmäktiges åsikt lämpligare plats för byggnaden föreslå norra sluttningen af Observatoriibergeren ofvanom det der befintliga kronomagasinets, beslutit att kostnadsfritt för ändamålet upplåta nästnämnda plats, under vilkor att statsverket ombesörjde nödiga terrasseringsarbeten framför byggnaden och uppfarter till densamma, äfvensom med förbehåll att kronomagasinets på statsverkets bekostnad bortflyttades till lämplig plats vid Östra eller Vestra Chausséen, som af staden kostnadsfritt skulle afstås.

Tomtplats för en byggnad för särskilda vetenskapliga och litterära föreningar.

Med anledning af att Generalen F. Neovius, Statsrådet L. Lindelöf, Kanslirådet C. G. Estlander samt Professorerne O. Donner och E. G. Palmén såsom ledamöter i en för ändamålet tillsatt komité anhållit att inom det för uppförande af en byggnad för realskolan reserverade kvarteret N:o 98 måtte upplåtas tomtplats för särskilda i staden bildade vetenskapliga och litterära föreningar och samfund, öfver hvilken ansökan Drätselkammaren afgifvit²⁾ utlåtande, beslöto³⁾ Stadsfullmäktige i enlighet med Drätselkammarens förslag meddela, det Fullmäktige, i betraktande af att frågan om realskolans omorganisation ännu icke blifvit definitivt afgjord samt plats för en likartad läroinrättning måste för framtiden reserveras, icke kunde till tomtplats för omförmälda föreningsbyggnad upplåta någon del af kvarteret N:o 98, men deremot voro villige att för ändamålet kostnadsfritt anvisa plats till erforderlig utsträckning, efter sökandenas val, antingen å den odisponerade delen af Broberget eller på norra sluttningen af Observatoriibergeren invid Svenska normallyceets tomplats.

Afslagen anhållan om tomplats för läroverket för gossar och flickor.

På samma grunder blef, i enlighet med Drätselkammarens utlåtande⁴⁾, en af arkitekten A. Nordberg, Muraremästaren K. M. Kullman, Sundhetsinspektören V. Sucksdorff och Folkskoleinspektorn V. Öhberg gjord anhållan, om upplåtande af plats inom förenämnda kvarteret N:o 98 för en byggnad åt läroverket för gossar och flickor, af Stadsfullmäktige afslagen⁵⁾.

Tomtplats för blindanstalten.

Emedan den tid, inom hvilken de af Stadsfullmäktige utan ersättning för blindanstalten i staden upplåtna tomterna N:o 1 och 3 vid Pe-

¹⁾ Drkns skrifv. N:o 49 af 12 febr. — ²⁾ Drkns skrifv. N:o 30 af 30 jan. — ³⁾ Stfges prot den 27 jan. § 15 och 10 febr. § 7. — ⁴⁾ Drkns skrifv. N:o 63 af 26 febr. — ⁵⁾ Stfges prot. den 10 mars § 12.

tersgatan i kvarteret N:o 134, bort vara bebyggda ¹⁾, utgatt med år 1890, utan att någon byggnad för ändamålet, i följd af att frågan om abnormskolornas i landet organisation ännu vore oafgjord, blifvit å platsen uppförd, hade skolorädet för blindanstalten, med åberopande af att Statsrådet F. J. von Becker testamenterat ett större belopp till inrättande af en blindanstalt, hos Stadsfullmäktige anhållit att ifrågavarande tomter fortfarande måtte reserveras för ett blindinstitut. Efter att i saken hafva inhemtat Drätselkammarens yttrande ²⁾, beslöto Stadsfullmäktige ³⁾ emellertid att för stadens räkning återtaga dessa tomter, hvilka, enär Statsrådet v. Beckers testamente icke ens ännu vunnit laga kraft, skulle för stadens behof reserveras.

Med anledning af väckt fråga om den förutvarande provisoriska blindanstaltens ombildning till en fullständig läroinrättning, för hvilken egna hus skulle på statsverkets bekostnad uppföras, inkom sedan från Ecclesiastik-Expeditionen i Kejserliga Senaten en förfrågan, huruvida förenämnda tomter eventuellt finge utan ersättning disponeras för ifrågavarande statsanstalt. Sedan Drätselkammaren uti infordradt utlåtande ⁴⁾ framhållit att ofta nämnda tomter ej vore fullt lämpliga för ändamålet, men att en ändamålsenlig plats finnes exempelvis i den del af kvarteret N:o 127, som å stadsplanen är betecknad såsom afsedd för „plantering eller offentlig byggnad“, beslöto Stadsfullmäktige ⁴⁾ att, för den händelse genom statsverkets försorg en tidsenlig fullständig läroanstalt för blinda barn med svenskt och finskt modersmål blefve inrättad i Helsingfors stad, för nämnda ändamål utan ersättning upplåta det ifrågavarande området i kvarteret N:o 127, dock med vilkor att detsamma blefve bebyggt senast inom tre år.

Uti den från föregående år beroende frågan om afträdande af mark till utvidgande af Statsjernvägarnes bangård blef, på Drätselkammarens ^{Afstående af mark för bangårdens utvidgning.} tillstyrkan ⁵⁾ följande förslag till kontrakt af Stadsfullmäktige godkändt ⁶⁾:

„Emellan Jernvägsstyrelsen i Finland å kronans vägnar och Helsingfors stad är följande öfverenskommelse träffad:

§ 1. I och för en tillämnad utvidgning af Statsjernvägarnas bangård i Helsingfors förbinder sig Helsingfors stad ej mindre att medgifva till utfyllning, genom Jernvägsstyrelsens försorg, af så stor del utaf Tölövi-

¹⁾ Se 1888 års berättelse pag. 8. — ²⁾ Drkns skriv. N:o 303 af 27 dec. 1890. —

³⁾ Stfgs prot. den 10 febr. § 13. — ⁴⁾ Stfgs prot. den 29 dec. § 4. — ⁵⁾ Drkns skriv. N:o 273 af 26 nov. (Stfgs tryckta handl. N:o 26). — ⁶⁾ Stfgs prot. den 15 dec. § 2.

ken, som å bilagda kartaskiss är med *nopq* utmärkt, samt åt Statsjernvägarna afstå det vattenbetäckta området, der utfyllningen skall ske, utan ersättning, än ock att till Statsjernvägarnes ego emot nedan angifvet pris öfverlåta de med röd färg å samma kartaskiss utmärkta jordområden, bestående af 1) tomten N:o 13 i kvarteret N:o 99 Hillern, 2) den med *abcd* betecknade upplagsplatsen nordost om Gasverkets tomt (kvarteret N:o 103), 3) den mellan dessa områden belägna delen af Gasverksgatan, 4) den mellan dessa områden och återstoden af kvarteret N:o 99 å ena sidan samt Statsjernvägarnas område å andra sidan liggande namnlösa gata, äfvensom 5) det med *efghiklm* betecknade området af villan Hagasund.

§ 2. Af förenämnda jordområden öfverlåtas de med 1), 2), 3) och 4) betecknade, såvidt de icke förut af Statsjernvägarna öfvertagits, till sagda jernvägars disposition senast den 1 juni 1892; det med 5) angifna området deremot så snart lägenheten Hagasund kommit i stadens besittning.

§ 3. För de under 1), 2), 3 och 4 uppgifna jordområden tillkommer Helsingfors stad en ersättning af inalles 331,749 mark, hvaraf 134,496 mark beräknas för tomten N:o 13 i kvarteret N:o 99 samt återstoden för upplagsplatsen *abcd*, medan någon ersättning icke ifrågakommer för de med 3) och 4) betecknade gatuandelarna. — Af denna köpeskillning utbetalas hälften till staden med 165,874 mark 50 penni inom januari månad år 1892 samt återstoden inom samma månad år 1893.

§ 4. För det med 5) angifna området af villan Hagasund, som i areal utgör 208,800 qv. fot, utgör köpeskillingen 41,760 mark, hvilken summa till staden utbetalas vid markens afträdande.

§ 5. Såsom vilkor för detta kontrakt gäller att Jernvägsstyrelsen förbinder sig:

att låta genom den ifrågasatta utfyllningen förlänga den genom villan Hagasunds område nyligen anlagda hufvudkloaken:

att låta antingen genom ombyggnad förstora det nuvarande afloppet genom jernvägsbanken öfver Tölöviken till minst dubbel så stor vidd det för närvarande har eller ock genom densamma anlägga ytterligare ett aflopp;

att låta genom muddring skydda den kvarblifvande delen af nämnda vik från uppgrundning såvidt denna uppgrundning kan direkt tillskrifvas fyllnadsarbetet eller jordfyllningens sättning;

att fortfarande underhålla och för allmänheten öppenhålla den af Statsjernvägarna anlagda gångbanan längs jernvägsbanken öfver Tölöviken;

att bestrida kostnaden för bortflyttningen af stadens å tomten N:o 13 och upplagsplatsen öster om Gasverket befintliga materialgårdar, dock endast med ett belopp af högst 35,000 mark; samt

att inom utgången af år 1891 godkänna föreliggande kontrakt.

§ 6. Så snart den i § 3 omnämnda förra hälften af köpeskillingen blifvit erlagd, utfärdar staden nödigt salubref å tomten N:o 13 i kvarteret N:o 99; hvaremot Jernvägsstyrelsen förbinder sig att å vederbörlig ort utverka tillstånd för staden att till förmån för Statsjernvägarna afhända sig återstoden af den genom detta kontrakt afträdda marken.

Af detta kontrakt äro tvenne exemplar uppgjorda, som skedde i Helsingfors den — —.

Derjemte bemyndigade Stadsfullmäktige Drätselkammaren att, så snart Jernvägsstyrelsens godkännande af förestående förslag erhållits, å stadens vägnar underteckna detta kontrakt samt vidtaga de för kontraktets fullgörande från stadens sida nödiga åtgärder.

Emedan en företagen förändring af Eriksgatans gränslinie utmed kvarteret N:o 153 föranledde en reglering af nämnda kvarter, hvarvid uppstodo särskilda tillskottsområden, hvilka skulle tilldelas tomterna N:o 9a och 10a vid Eriksgatan samt N:o 1 vid Lappviksgatan, beslöto Stadsfullmäktige ¹⁾, på Drätselkammarens tillstyrkan ²⁾, att ifrågavarande tillskottsområden skulle till egarne af nämnda tomter afstås utan lösen.

Upplåtande af
tillskottsområ-
den i kvarteret
N:o 153.

På grund af en hos Drätselkammaren gjord anhållan om upplåtande af plats för en fabriksanläggning å lägenheten *Aspnäs* föreslog Kam- maren ³⁾ att ett område af 45,240 qv. fots areal å nämnda lägenhet skulle genom auktion utarrenderas såsom fabriksomt på trettio år emot en minimiarrendeaftgift af 1,131 mark och på särskilda villkor, bland hvilka in- gick rättighet och skyldighet för arrendatorn att, om platsen derförinnan blefve intagen i stadsplanen, inlösa densamma efter då skeende värdering och under de för inlösen af fabriksomter gällande betalningsvillkor. Stadsfullmäktige godkände ⁴⁾ förslaget.

Utarrendering
af fabriksom-
råde å Aspnäs.

Sedan Stadsfullmäktige godkänt ⁵⁾ den af Drätselkammaren upp- gjorda planen för upplåtande af ytterligare bostadstomter å lägenheten Berghäll godkände Fullmäktige de arrendeanbud som vid de inför Drät- selkammaren föranstaltade auktionerna gjorts å följande tomter med ne- dan nämnda belopp i årligt arrende:

Utarrendering
af bostadstomter
å Berghäll.

¹⁾ Stfgs prot. den 16 juni § 13. — ²⁾ Drkns skrifv. N:o 118 af 14 maj. — ³⁾ Do do N:o 182 af 9 juli. — ⁴⁾ Stfgs prot. den 8 sept. § 27. — ⁵⁾ Drkns skrifv. N:o 251 af 5 nov., Stfgs prot. den 24 nov. § 6.

N:o	Gata	Areal qv. fot	Arrende Smk.
7	Andra linien	23,596,5	875 ¹⁾
9	Tredje „	16,170	255 ²⁾
10	„ „	16,123	340 ³⁾
11	„ „	16,170	431 ²⁾
13	„ „	14,963,6	470 ¹⁾
15	„ „	24,347,2	601 ²⁾
17	„ „	22,050	660 ¹⁾
10	Fjerde „	16,280	568 ¹⁾
18	„ „	23,962	500 ⁴⁾

Samtliga dessa tomter utarrenderades på trettio år på vanliga villkor, dock att i afseende å tomterna N:o 9 och 11 vid Tredje linien, med hänsyn till å dem förekommande berg, fastställdes att de finge på vanligt sätt bebyggas endast i fall berget å tomterna nedsprängdes ända till gatan, men att i annan händelse hus å tomterna finge uppföras endast till en vånings höjd samt på ett afstånd af fem fot från gatlinien.

Utarrendering
af upplagsplat-
sen N:o 4 å
Norra Blekhol-
men.

Med anledning af en hos Drätselkammaren gjord framställning om förlängning af arrendet för upplagsplatsen N:o 4 å *Norra Blekholmen* beslöto Stadsfullmäktige ⁵⁾, på Drätselkammarens förslag ⁶⁾, bemyndiga Kammaren att till Helsingfors ångfartygsaktiebolag upplåta ifrågavarande, af bolaget disponerade upplagsplats på ytterligare tio års arrende, räknadt från den 1 januari 1893, emot förhöjd arrendeaftgift af 300 mark om året samt med skyldighet för bolaget att använda platsen uteslutande för upplag af stenkol.

Utvidgande af
byggnaden för
„Folkets hem“
å villan Eko.

Efter det Stadsfullmäktige under föregående år arrendefritt upplåtit ⁷⁾ en tomtplats å villan N:o 26 *Eko* åt Folksskolelärarinnan Fröken A. Trygg för uppförande derstädes af en byggnad, benämnd „Folkets hem“, afsedd att inrymma läsesal jemte bibliotek för arbetare, barnkrubba m. m., beslöto Stadsfullmäktige ⁸⁾, på derom gjord ansökan och enligt Drätselkammarens förord ⁹⁾, medgifva Fröken Trygg rättighet att genom utförande

¹⁾ Drkns skrifv. N:o 251 af 5 nov., Stfgs prot. den 24 nov. § 6. — ²⁾ Drkns skrifv. N:o 255 af 12 nov., Stfgs prot. den 24 nov. § 7. — ³⁾ Drkns skrifv. N:o 269 af 19 nov., Stfgs prot. den 15 dec. § 6. — ⁴⁾ Drkns skrifv. N:o 270 af 3 dec., Stfgs prot. den 15 dec. § 5. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 16 juni § 17. — ⁶⁾ Drkns skrifv. N:o 127 af 11 juni. — ⁷⁾ Se 1890 års berättelse pag. 7. — ⁸⁾ Stfgs prot. den 16 juni § 18. — ⁹⁾ Drkns skrifv. N:o 128 af 11 juni.

af en tillbyggnad i enlighet med ingifven ritning utvidga förenämnda inrättning, under förbehåll att beträffande sagda tillbyggnad samma villkor blefve gällande som uti det af staden med Fröken Trygg afslutade kontraktet fastställts för öfriga byggnader å arrendemarken.

Sedan Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige gjort framställning ¹⁾ Utarrendering af vissa områden å Fjellidal. om bemyndigande för Kammarén att, i anseende dertill att arrendetiden för lägenheten N:o 66 *Fjellidal* utgick med år 1891, på nytt arrende med viss uppsägningstid upplåta vissa områden af lägenheten, å hvilka särskilda byggnader och inrättningar befunno sig, återremitterade Stadsfullmäktige ²⁾ ärendet till Drätselkammaren, under uttalande af önskligheten att vid utgifvande å arrende af staden tillhörig jord såvidt möjligt viss tid för arrendeaftalets bestånd borde fastställas samt med anmodan till Kammarén att afgifva nytt förslag i ämnet. Sedan Drätselkammaren emellertid uti afgifvet utlåtande ³⁾ framhållit, huruledes en synnerligt väl behöflig omreglering af ifrågavarande lägenhet blefve omöjliggjord för en längre tid, i händelse de nu tillämnade arrendeaftalen ej kunde i mån af behof häfvas viss tid efter uppsägning, beslöto Stadsfullmäktige ⁴⁾ bemyndiga Kammarén att från 1892 års början på arrende tillsvidare upplåta ej mindre tre med *a*, *b* och *c* utmärkta områden till egarene af å dessa uppförda byggnader, emot arrendeaftgifter till belopp af 4,900 mark för området *a*, 612 mark 50 penni för området *b* och 892 mark 50 penni för området *c*, samt med skyldighet för resp. arrendatorer att afträda områdena *a* och *b* sex månader efter uppsägning, som bör ske under januari månad, samt området *c* tre månader efter uppsägning, än ett af Handlanden *J. E. Cronvall* disponerad område emot årligt arrende af 350 mark och med tre månaders uppsägningstid samt med rättighet för arrendatorn att å området fortfarande bedriva en asfaltfiltfabrik.

På derom gjord framställning och i enlighet med Drätselkammarens förslag ⁵⁾ beslöto Stadsfullmäktige ⁶⁾ tillåta Byggmästaren *Th. Croll* att från lägenheterna N:o 35 och 36 *Holmnäs* och *Sundsberg* utbryta och såsom själfständig villalägenhet intill utgången af år 1900 å arrende besitta en del af det utaf honom enligt aftal med arrendatorn af förenämnda lägenheter disponerad område, hvilken del uti förslaget till Broholmens intagande i stadsplanen bildar en särskild tomt och hvarå Crolls villabygg-

Utbrytning af ett villaområde från lägenheterna Holmnäs och Sundsberg.

¹⁾ Drkns skrifv. N:o 129 af 11 juni (Stfgs tryckta handl. N:o 14). — ²⁾ Stfgs prot. den 16 juni § 15. — ³⁾ Drkns skrifv. N:o 179 af 23 juli. — ⁴⁾ Stfgs prot. den 8 sept. § 30. — ⁵⁾ Drkns skrifv. N:o 212 af 24 sept. — ⁶⁾ Stfgs prot. den 6 okt. § 5.

nad är uppförd, under vilkor att Croll, i händelse nämnda område blefve intaget i stadsplanen, vore såväl berättigad som skyldig att efter då företagen värdering till ego inlösa tomten; hvarjemte Drätselkammaren bemyndigades att med Croll ingå aftal beträffande arrenderingen af särskilda andra inom det af honom förut disponerade området belägna jordlotter, hvilka dels finge af honom utan rätt eller skyldighet till inlösen besittas till utgången af år 1900, dels skulle afträdas tre eller sex månader efter uppsägning; och skulle årliga arrendet för samtliga till Croll upplåtna jordområden utgöra 340 mark, medan det från lägenheterna Holmnäs och Sundsberg utgående årsarrendet skulle minskas med 200 mark.

Utarrendering
af villalotter
å Humleberg.

På derom af Drätselkammaren gjord framställning ¹⁾ bemyndigade Stadsfullmäktige ²⁾ Kammaren att utarrendera villalotten N:o 14 å *Humleberg* på trettio år till Arbetskarlen G. A. Nyström emot det derför å auktion erbjudna årliga arrendet af 275 mark samt för öfrigt på de för stadens bostadsvillor gällande arrendevilkor. — Likaså beslöto Stadsfullmäktige, på Drätselkammarens förord ³⁾, bemyndiga ⁴⁾ Kammaren att till arrendatorn af villalotten N:o 5 å Humleberg, Sjökaptenen G. T. Dahlström, på arrende mot en ersättning af 360 mark i ett för allt öfverlåta ett emellan lotterna N:o 5 och 6 beläget odisponerad område, å hvilket honom tillhöriga byggnader delvis voro belägna, för att jemte arrendet af villalotten N:o 5 innehafvas intill år 1916.

Afslagen ansö-
kan om förläng-
ning af arren-
det för villalott
å Hörneberg.

Deremot blef, enligt Drätselkammarens förslag ⁵⁾, en utaf arrendatorn af villaområdet L:a A. å lägenheten N:o 23 *Hörneberg*, Enkefru W. Löppönen, gjord ansökan om förlängning af arrendetiden för sagda villaområde med 20 år af Stadsfullmäktige afslagen ⁶⁾.

Utarrendering
af Meilans
hemman.

Med anledning af en utaf aflidne Lektorn M. Gadds arfvingar gjord ansökan att från den 1 nov. 1891 få till staden afträda besittningen af staden tillhöriga *Meilans* hemman i Helsinge socken, hvilket den aflidne öfvertagit på arrende intill den 1 nov. 1892, beslöto Stadsfullmäktige, på Drätselkammarens förslag ⁷⁾ bifalla ⁸⁾ till häfvande af arrendeaftalet med Lektorn Gadd, hvarefter nämnda lägenhet sedermera på ett års tid utarrenderades ⁹⁾ till Borgmästaren E. Öhman mot en afgäld af 1,500 mark under förut gällande vilkor samt under förbehåll att någon skyldighet att

¹⁾ Drkns skrifv. N:o 106 af 16 april. — ²⁾ Stfgs prot. den 30 maj § 11. — ³⁾ Drkns skrifv. N:o 252 af 5 nov. — ⁴⁾ Stfgs prot. den 24 nov. § 8. — ⁵⁾ Drkns skrifv. N:o 266 af 12 nov. — ⁶⁾ Stfgs prot. den 15 dec. § 8. — ⁷⁾ Drkns skrifv. N:o 195 af 3 sept. — ⁸⁾ Stfgs prot. den 8 sept. § 29. — ⁹⁾ Drkns skrifv. N:o 231 af 15 okt., Stfgs prot. den 20 okt. § 4.

utgifva ersättning för husröta eller för bristande underhåll af den odlade jorden under denna tid ej skulle ifrågakomma.

Emedan arrendetiden för lägenheten N:o 102 *b Ryssholmen* utlöppte med år 1891 beslöto Stadsfullmäktige, på Drätselkammarens framställning ¹⁾ bemyndiga ²⁾ Kammaren att förmedels auktion eller infordrande af förseglade anbud på en tid af fem år på arrende upplåta nämnda lägenhet på förut gällande villkor.

Ny utarrendering af Ryssholmen.

På grund af en utaf handelsfirman Schildt & Hallberg gjord anhallan att å lastageplatsen i *Sörnäs* få arrendera tomtplats för uppförande derstädes af ett handelsmagasin, biföllo Stadsfullmäktige ³⁾ till Drätselkammarens förslag ⁴⁾ att en plats för ändamålet skulle till nämnda firma upplåtas på en tid af 20 år emot en årlig arrendeavgift af 100 mark samt under villkor: att magasinet skulle enligt godkända ritningar omsorgsfullt uppföras, täckas med plåttak och derefter väl underhållas; att staden skulle förbehållas rätt att, om så nödigt finnes, före utgången af nämnda arrendetid inlösa magasinet, hvarvid till grund för beräkning af lösesumman skulle läggas värdering, som omedelbart efter magasinets uppförande borde derå af ojäfviga personer verkställas samt att arrendatorerna skulle, i stället för det å platsen befintliga beckkokningshus, på sin bekostnad uppföra ett nytt sådant på plats som för detta ändamål blefve anvisad.

Utarrendering af tomtplats å Sörnäs lastageplats.

Med bifall till en af Drätselkammaren gjord framställning ⁵⁾ beslöto Stadsfullmäktige ⁶⁾ bemyndiga Kammaren att till Sörnäs ånghyfleri och snickerifabriksbolag, såsom tillskott till den af bolaget innehafvande fabriksTomten N:o 6 Wallgård, för en tid af tio år på arrende upplåta ett odisponeradt område af 175,000 qvadratfots areal å lägenheten *Wallgård* emot en årlig arrendeavgäld af 700 mark.

Utarrendering af ett område å Wallgård.

Med anledning af en hos Drätselkammaren gjord framställning, som blifvit af Drätselkammaren tillstyrkt ⁷⁾, biföllo Stadsfullmäktige ⁸⁾ till förlängning på fem års tid af den rätt, Drätselkammaren enligt Stadsfullmäktiges bemyndigande den 3 juni 1887 beviljat byggmästaren E. Heikel att vid ändan af Skepparegatan invid den s. k. Ursins klippa uppföra ett simhus för arbetare, med villkor att högre badavgift ej finge uppbäras än 5 penni för en fullvuxen person och lika mycket för tvänne barn.

Förlängning af tiden för disponerandet af plats för simhus vid Ursins klippa.

¹⁾ Drkns skriv. N:o 196 af 3 sept. — ²⁾ Stfgs prot. den 8 sept. § 33. — ³⁾ D:o d:o den 24 febr. § 10 och den 20 okt. § 2. — ⁴⁾ Drkns skriv. N:o 32 af 12 febr. och N:o 227 af 1 okt. — ⁵⁾ Drkns skriv. N:o 73 af 19 mars. — ⁶⁾ Stfgs prot. den 24 mars § 3. — ⁷⁾ Drkns skriv. N:o 143 af 2 juli. — ⁸⁾ Stfgs prot. den 8 sept. § 12.

Utarrendering
af Brunnshuset
och kägelbanan
i Brunnsparken.

Emedan arrendetiden för värdshuset i Brunnsparken, eller det s. k. Brunnshuset, jemte kägelbanan derstädes utlöpte den 1 December, hemställde Drätselkammaren¹⁾ om rätt att ånyo utarrendera dessa byggnader jemte värdshusrättigheten i Brunnshuset för en tid af fem år på i hufvudsak samma villkor som tillförene varit gällande, men med förbehåll: att den staden tillhöriga ölhallen öster om stora alléen, som var förfallen och misspyrdande, skulle, för att vidare få af arrendatorn användas, på hans bekostnad ombyggas enligt godkända ritningar; att ett särskildt uthus, inrymmande sopgård och afträde, skulle af staden för arrendatorns räkning uppföras inom det honom tilldelade, inhägnade området; att den arrendatorn medgifna uteslutande rättigheten att inom parken utskänka öl och spirituosa ej finge utgöra hinder för medgifvande af utskänkningsrätt åt ett badhotell, i händelse ett dylikt komme till stånd; äfvensom att de ledningar, som för eventuel elektrisk belysning i Brunnshuset komme att der uppsättas, skulle efter arrendetidens utgång orubbade tillfalla staden. Stadsfullmäktige godkände²⁾ förslaget med sådan formulering af det nästsista momentet att Drätselkammaren förbehölls rätt „att, om Kam-maren så för godt finner, meddela hugade personer tillstånd att på lämpliga ställen inom det staden tillhöriga området af Brunnsparken tilhanda-hålla allmänheten sådana förfriskningar och förnödenheter, som läskdrycker, frukter, glacer, bakverk, tobakstillverkningar m. m. dylikt, men icke spirituosa, kaffe, the eller andra varma drycker“.

Förlängning af
arrendetiden för
vattenkioskerna
i Runebergs-
esplanaden.

Med anledning af en hos Drätselkammaren gjord framställning biföllo Stadsfullmäktige³⁾, på Drätselkammarens förord⁴⁾, till förlängning på åtta års tid, eller till utgången af år 1899, af den Vattenfabrikanten A. L. Hartwall beviljade arrenderätten till tvänne kioskplatser i Runebergsesplanaden emot årlig afgift af 100 mark för vardera platsen.

Ombyggnaden
af „Kapellet“.

Emedan vid utförandet af den under föregående år beslutna⁵⁾ ombyggnaden af den „Kapellet“ benämnda restaurationspaviljongen i Esplanaden en väsentlig afvikelse från de fastställda ritningarna egt rum, hemställde Drätselkammaren⁶⁾ till Stadsfullmäktiges afgörande, huruvida något borde med anledning häraf från stadens sida företagas, men Stadsfullmäktige förklarade⁷⁾ att ärendet icke påkallade någon åtgärd från Fullmäktiges sida.

¹⁾ Drkns skrifv. N:o 183 af 27 aug. — ²⁾ Stfgs prot. den 8 sept. § 25. — ³⁾ Stfgs prot. den 30 maj § 7. — ⁴⁾ Drkns skrifv. N:o 90 af 9 april. — ⁵⁾ Se 1890 års berättelse pag. 10. — ⁶⁾ Drkns skrifv. N:o 190 af 30 juli. — ⁷⁾ Stfgs prot. den 8 sept. § 28.

Med anledning af en hos Stadsfullmäktige gjord ansökan, som tillstyrkts af Drätselkammaren¹⁾, biföllo Stadsfullmäktige²⁾ till anbringande af en flyttbar öppen veranda äfvensom blomsterrabatter samt utställandet af prydnadsträd och växter utanför Teaterkafeet, dock med vilkor att restauratören å kafeet ej finge utföra musik i Teateresplanaden samt att anordningen i detalj skulle godkännas af Drätselkammaren.

Veranda och blomsterrabatter utanför Teaterkafeet.

I enlighet med stadgandet i § 11 af Hamnordningen derom att bryggor, duc d'alber m. m. i stadens hamnar få anläggas endast med Stadsfullmäktiges bifall, fattade Fullmäktige i detta afseende följande beslut:

i anledning af gjord framställning om Stadsfullmäktiges begifvande till uppförande, på ryska kronans bekostnad, af en landningsbrygga vid stranden af Skatudden förklarade Fullmäktige³⁾ sig icke hafva något emot bryggans inrättande;

Landningsbrygga vid Skatudden.

på framställning af Drätselkammaren⁴⁾ beviljade Stadsfullmäktige⁵⁾ Nyländska jaktklubben rättighet att vid Blekholmsgrundet uppföra en landningsbrygga, med förbehåll att densamma skall, då sådant af staden påyrkas, genom klubbens försorg undanskaffas;

Landningsbrygga vid Blekholmsgrundet.

på Drätselkammarens tillstyrkan⁶⁾ beviljade Stadsfullmäktige⁷⁾ Brobyggnadsaktiebolaget rätt att, med enahanda förbehåll, uppföra en landningsbrygga vid stranden af Gräsviken utanför fabriksqvarteret N:o 175.

Landningsbrygga i Gräsviken.

Uti den från föregående år beroende⁸⁾ frågan om byggande af en hamnbana från statsjernvägarnes bangård till Skatudden, hvilken af Hans Kejs. Majestät öfverlemnats till handläggning af landets Ständer, under antydan att af allmänna statsfondens medel komme att för ändamålet anvisas en miljon mark, hade Ständerna för sin del beslutit:

Hamnbanebyggnaden.

att Helsingfors—Tavastehus—S:t Petersburgs jernväg i hufvudsaklig öfverensstämmelse med det af Stadsfullmäktige i Helsingfors framställda förslag för banan, på nedannämnda vilkor skulle utsträckas till Helsingfors stads Södra hamn och Skatudden, nämligen att arbetet, med undantag af den del som faller inom Statsjernvägarnas nuvarande område, öfverlemnas åt Helsingfors stad till utförande, enligt aftal mellan styrelsen och staden samt under styrelsens kontroll; att staden förbinder sig att exproprieras och kostnadsfritt upplåta all för banan erforderlig mark samt

¹⁾ Drkns skrifv. N:o 297 af 4 dec. 1890. — ²⁾ Stfgs prot. den 13 jan. § 9. — ³⁾ Stfgs prot. den 24 febr. § 2. — ⁴⁾ Drkns skrifv. N:o 69 af 13 mars. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 24 mars § 7. — ⁶⁾ Drkns skrifv. N:o 87 af 9 april. — ⁷⁾ Stfgs prot. den 22 april § 8. — ⁸⁾ Se 1890 års berättelse pagg. 13, 40 och 55.

tillskjuta hvad till arbetets utförande kan erfordras utöfver af allmänna medel beviljade anslag; samt att staden förpligtar sig att bygga och underhålla alla för hamnbanan erforderliga kajer; hvarjemte Ständerna hade anmält sig hafva beslutit

att såsom tillskott till det af Hans Kejs. Majestät ur allmänna statsmedel utlofvade belopp af 1,000,000 mark, för ändamålet anslå 800,000 mark ur Kommunikationsfondens tillgångar.

Då detta Ständernas beslut utgick från åsigten att hamnbanan borde blifva en statens tillhörighet, under det Stadsfullmäktige förutsatt¹⁾ att eganderätten till densamma skulle tillhöra staden, föreslog den af Stadsfullmäktige tillsatta²⁾ Hamnbanebyggnadsstyrelsen att Stadsfullmäktige ville för sin del i princip bifalla till hamnbanebyggnadens utförande af staden för statens räkning på de af Ständerna godkända villkor; hvarjemte Hamnbanebyggnadsstyrelsen, för att förebygga tidsförlust med jernvägsarbetet och emedan en svår arbetsbrist annars hotade stadens arbetarbefolkning, förordade beviljandet af ett förskottsanslag för omedelbart upptagande af de förberedande arbetena för jernvägsbyggnaden. Sedan Stadsfullmäktige i anledning häraf inhemtat³⁾ Drätselkammarens utlåtande, samt Kammaren för sin del tillstyrkt⁴⁾ förslaget, beslöto Stadsfullmäktige⁵⁾, under förhoppning att den föreslagna hamnbanan i öfverensstämmelse med Regeringens proposititon och Ständernas beslut komme att öfverlemnas till utförande åt Helsingfors stad;

att bemyndiga den härförinnan tillsatta byggnadsstyrelsen att omedelbart påbegrinna sådana arbeten å hamnbanan som lämpligen vintertid böra utföras;

att för sådant ändamål till Hamnbanebyggnadsstyrelsens förfogande ställa ett förskottsanslag af 100,000 mark förutom det härförinnan beviljade anslaget af 20,000 mark;

att, med afseende å arbetets karaktär af i främsta rummet ett undsättningsarbete, vid detsamma borde anställas arbetare som äro i staden mantalsskrifne eller uppehållit sig i staden minst ett halft år samt jernväldagspenningen normeras med hänsigt härtill; äfvensom

att bemyndiga Drätselkammaren att i omförmäldt syfte upplåna erforderliga medel genom lån på kortare återbetalningstid än två år, hvar-

¹⁾ Se 1889 års berättelse, pag. 94. — ²⁾ Stfgs prot. den 13 maj 1890 § 11. — ³⁾ Stfgs prot. den 24 nov. § 12. — ⁴⁾ Drkns skrifv. N:o 262 af 28 nov. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 1 dec. § 1.

vid Kammaren i främsta rummet egde vända sig till Regeringen med anhållan om det ifrågavarande lånets beviljande ur statsverkets tillgångar.

Inom Stadsfullmäktige väcktes under året en motion¹⁾ om anläggning af en kanal mellan Tölöviken och Edesviken, hvarigenom ej blott en förbindelseled för mindre skärgårdsfarkoster kunde åstadkommas än ock möjlighet beredas till en bättre omsättning af det instängda vattnet i Tölöviken. Ärendet hänsköts till Beredningsutskottets behandling, men hann ej under året bli föremål för närmare utredning.

Föreslagen
kanal mellan
Tölö- och Edes-
vikarne.

Uti den sedan föregående år beroende²⁾ frågan om omreglering af Brunnsparken inkom Drätselkammaren³⁾ med den nye Stadsträdgårdsmästaren S. Olssons utlåtande, hvarpå Stadsfullmäktige i enlighet med Drätselkammarens förslag beslöt⁴⁾ godkänna den af Olsson utarbetade planen för parkens anordnande med några deri af Kammaren föreslagna ändringar samt bemyndiga Kammaren att vidtaga åtgärd om de å sagda plan upptagna arbetens utförande efterhand som anslag för detta ändamål kunde blifva beviljade vid fastställandet af budgetförslagen för de nästföljande åren; hvarjemte Stadsfullmäktige i sammanhang härmed godkände ett förslag till dräneringsarbeten uti parken samt bemyndigade Kammaren att låta i enlighet dermed verkställa dräneringen, såvidt den samma icke redan utförts, i den mån de för Brunnsparkens ordnande beviljade anslagen sådant medgäfv.

Brunnsparkens
omordnande.

Utöfver de allmänna arbeten, för hvilka anslag beviljats i årets utgiftsstat och för hvilkas utförande närmare redogöres i berättelsen om Drätselkammarens och Byggnadskontorets verksamhet, vidtogo Stadsfullmäktige under året särskilda förfoganden beträffande dylika arbeten.

Uti den sedan några år beroende⁵⁾ frågan om rådhusets ombyggnad inkom Drätselkammaren⁶⁾ med af Stadsfullmäktige infordradt betänkande och kostnadsförslag. Kammaren hemställde deri att, i händelse Stadsfullmäktige vidblefve sitt föregående beslut att låta frågan om en mera omfattande om- och tillbyggnad af rådhuset hvila, Fullmäktige ville besluta till utförande af särskilda förändringar i rådhusbyggnaden i enlighet med härvid insända ritningar, enligt hvilka den mot Katrinegatan vettande flygeln af huset, hvilken i sin helhet skulle upplåtas åt polis-

Rådhusets om-
byggnad.

¹⁾ Stfgs prot. den 8 sept. § 35 (Stfgs tryckta handl. N:o 4 för 1892). — ²⁾ Se 1890 års berättelse pag. 33. — ³⁾ Drkns skriv. N:o 184 af 30 juli (Stfgs tryckta handl. N:o 15). — ⁴⁾ Stfgs prot. den 22 sept. § 3. — ⁵⁾ Se berättelserna för 1888 pag. 33, för 1889 pag. 23 och för 1890 pag. 18. — ⁶⁾ Drkns skriv. N:o 243 af 15 okt. (Stfgs tryckta handl. N:o 21).

inrättningen, skulle utvidgas mot gårdssidan och påbyggas med en våning, medan de af polisen förut upptagna rummen i nedersta våningen af hufvudbyggnaden skulle inredas till lokal åt Drätselkammaren samt Drätselkammarens förra lokal i öfversta våningen användas till beredande af ökad utrymme för Byggnadskontoret, som åter skulle afstå några rum till lokal för Vattenledningskontoret, hvars förut använda rum i vestra gårdsflygeln skulle apteras till celler för polishäktet. Kostnadsförslaget för alla dessa förändringar beräknades till 128,000 mark och föreslog Drätselkammaren att för ändamålet främst skulle användas den till omkring 96,000 mark uppgående återstoden af de uti 1889 och 1890 års utgiftsstater för ombyggnad af rådhusets östra flygel upptagna anslag samt framdeles beslut fattas om det för arbetets fullbordande erforderliga tillskott. Stadsfullmäktige beslöto¹⁾ att med anledning af detta förslag ånyo inhemta utlåtande af ett utskott, som dock tillsattes först i slutet af året och derföre först under följande år inkom med sitt yttrande i saken.

Branddepot i
4:e stadsdelen.

I den uti föregående årsberättelse²⁾ berörda frågan om inrättandet af en branddepot i fjerde stadsdelen hade Drätselkammaren uti afgifvet utlåtande³⁾ återhemtat sitt förslag om branddepotens uppförande å tomten N:o 13 vid Gräsviksgatan i kvarteret N:o 166, för hvilken Kammaren tillika föreslagit en ny indelning, medan Kammaren derjemte anhållit om bemyndigande att, då hugad köpare anmälde sig, försälja den tidigare för ett tredje brandtorn reserverade tomten N:o 8 vid Folkskolegatan i kvarteret N:o 162. Sedan detta förslag ytterligare behandlats af ett för frågan om förstärkning af stadens brandverk tillsatt utskott⁴⁾ beslöto Fullmäktige⁵⁾ på nämnda utskotts förord att, med afböjande af förslaget om branddepotens uppförande å tomten N:o 13 vid Gräsviksgatan, uppdraga åt Brandkommissionen att inkomma med planer och kostnadsförslag till en brandstation å Kamptorget invid arbetarebostäderna derstädes. Efter det Kommissionen afgifvit sitt förslag⁶⁾ samt Drätselkammaren utlåtit sig⁷⁾ om byggnadens placering, beslöto⁸⁾ Stadsfullmäktige att huset skulle uppföras å nämnda torg, för hvilket ändamål nödig ändring af

¹⁾ Stfgs prot. den 24 nov. § 13, den 15 dec. § 4 och den 29 dec. § 8. — ²⁾ Se 1890 års berättelse pag. 22. — ³⁾ Drkns skriv. N:o 295 af 13 nov. 1890 (Stfgs tryckta handl. N:o 4 för 1891). — ⁴⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 4. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 24 febr. § 16. — ⁶⁾ D:o d:o den 30 maj § 13. — ⁷⁾ Drkns skriv. N:o 124 af 11 juni. — ⁸⁾ Stfgs prot. den 16 juni § 14.

stadsplanen skulle å vederbörlig ort utverkas. Uti utgiftsstaten för 1892 upptogs¹⁾ sedermera ett anslag af 28,000 mark för husets uppförande.

Med stöd af ett Helsovårdsnämnden under föregående år lemnadt uppdrag²⁾ inkom Nämnden³⁾ med ett detaljeradt förslag jemte ritningar och kostnadsförslag ej mindre till utvidgande af kommunala sjukhuset än uppförandet af en ny dårvårdsinrättning invid fattiggården. Enligt förslaget skulle på den förra tomten för kommunala sjukhuset uppföras tre paviljonger af trä, med 15 sjukplatser hvarje, för epidemisjuka, en observationspaviljong af trä med 4 platser, fem eller, ifall det nuvarande kommunala sjukhuset i en framtid skulle nedrivas, sex paviljonger af sten för sjuka med icke smittosam sjukdom, en hvar med 40 å 44 sängar, vidare en förvaltningsbyggnad och en ekonomiebyggnad af sten, äfvensom ett desinfektionsherberge, ett lik- och obduktionshus samt ett uthus, alla af trä. Förslaget skulle dock icke realiseras med ens i sin helhet, utan till en början skulle uppföras epidemipaviljongerna, två paviljonger för icke-smittosamma sjukdomar med nödiga ekonomie- och förvaltningsbyggnader, äfvensom dårvårdsbyggnaden vid fattiggården. Totalkostnaden för dessa till omedelbart uppförande föreslagna byggnader jemte första uppsättningen af inventarier beräknades till 1,102,400 mark och skulle byggnaderna uppföras successivt under loppet af fem år. Stadsfullmäktige remitterade⁴⁾ det omfattande förslaget till utlåtande af ett utskott, hvars yttrande inkom först under följande år.

Utvidgningen
af kommunala
sjukhuset.

Emedan uti utgiftsstaten för 1890 funnits upptaget ett anslag af 31,825 mark för remont af Långa bron, innefattande bl. a. omläggning af brolocket med trämosaik, men vid arbetets utförande under vintern 1890—91 befanns att brons underbyggnad ej vore hållbar för så lång tid framåt, att farbanans beläggning med ett så dyrbart material som trämosaik vore lämplig, beslöto Stadsfullmäktige⁵⁾, på Drätselkammarens framställning⁶⁾, att brons farbana skulle beläggas med asfalt, dock med vilkor att uppfarterna gjordes af sten samt att åtgärder blefve vidtagna i syfte att, så vidt möjligt, förebygga halka vid brons befarande.

Remont af
Långa bron.

Med anledning af en utaf särskilda kommunalmedlemmar inlemda framställning⁷⁾ derom att de i stadens hamnar befintliga klappbryggor

Inrättande af
öfverbyggda
klappbryggor.

¹⁾ Drkns skrivf. N:o 275 af 10 dec., Stfgs tryckta handl. N:o 30 pag. 10, Stfgs prot. den 29 dec. § 7. — ²⁾ Se 1890 års berättelse pag. 22. — ³⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 23 för 1892. — ⁴⁾ Stfgs. prot. den 6 okt. §§ 11 och 14. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 24 febr. § 9. — ⁶⁾ Drkns skrivf. N:o 33 af 6 febr. — ⁷⁾ Stfgs prot. den 10 nov. § 18.

för byktvätt skulle förses med öfverbyggnad, öfver hvilken framställning Drätselkammaren afgifvit utlåtande ¹⁾, beslöto Stadsfullmäktige ²⁾, enligt Kammarens förslag, att inalles fyra klappbryggor skulle förses med öfverbyggnad samt att af dessa tvänne skulle anordnas så att de jemväl kunde uppvärmas. Uti utgiftsstaten för 1892 upptogs sedermera anslag för dessa bryggor med inalles 7,640 mark.

Ny due d'albe i
Sörnäs.

På grund af en från Hamnkontoret gjord framställning, som tillstyrktes af Drätselkammaren ³⁾, beslöto Stadsfullmäktige ⁴⁾ till uppförandet af en ny due d'albe i Sörnäs hamn vid norra stranden af holmen Sumparn, för hvilket ändamål af Stadsfullmäktiges dispositionsmedel beviljades ett anslag af 2,900 mark.

Ny mudderupplagsplats i
Sörnäs.

På framställning af Drätselkammaren ⁵⁾ biföllo Stadsfullmäktige ⁶⁾ till anordnandet af en ny mudderupplagsplats i viken öster om Sörnäs udde, för hvilket ändamål viken skulle afstängas genom en bank af sprängsten, erhållen från särskilda jernvägsarbeten i Sörnäs, företagna dels af staden, dels af Statsjernvägarne. Vid bifallet fästes af Stadsfullmäktige villkoret att den tillämnade upplagsplatsen ej finge inkräkta på Gumtäckts fiskevatten.

Afslagen framställning om vattenledningens utsträckande till slagtinrättningen vid Edesviken.

Emedan vid verkställda besigtningar af Helsovårdsnämnden särskilda sanitära olägenheter försports vid slagtinrättningen vid Edesviken i följd af bristande tillgång på lämpligt vatten för spolning m. m. hade Nämnden gjort framställning om vattenledningens utsträckande till slagtinrättningen. Sedan Drätselkammaren uti infordradt utlåtande ⁷⁾ efter stadsingenjörens hörande upplyst att den påyrkade ledningen skulle betinga en kostnad af 20,000 mark samt att tillgång till lämpligt sköljvatten kunde på annat sätt beredas, beslöto Stadsfullmäktige ⁸⁾ enligt Kammarens förslag afslå framställningen samt anvisa Helsovårdsnämnden att taga i betraktande de af Stadsingenjören anvisade utvägarna för de sanitära missförhållandenas afhjelpande.

Kompromiss för bestämmande af ersättningen för nedläggning af nytt sug- och tryckrör för vattenledningen genom Gumtäckts mark.

Då den under sistlidet år beslutna ⁹⁾ expropriationen af mark, underlydande Gumtäckts säteri, för komplettering af det genom nämnda lägenhets mark ledande vattenledningsröret med ett nytt sug- och tryckrör, i följd af de med en dylik åtgärd förenade omgångar hotade att

¹⁾ Drkns skrifv. N:o 267 af 12 nov. — ²⁾ Stfgs. prot. den 15 dec. § 9. — ³⁾ Drkns skrifv. N:o 71 af 19 mars. — ⁴⁾ Stfgs prot. den 24 mars § 5. — ⁵⁾ Drkns skrifv. N:o 62 af 5 mars. — ⁶⁾ Stfgs prot. den 10 mars § 9. — ⁷⁾ Drkns skrifv. N:o 304 af 27 dec. 1890. — ⁸⁾ Stfgs prot. den 10 febr. § 12. — ⁹⁾ Se 1890 års berättelse pag. 20.

draga långt ut på tiden, samt egaren af Guntäckt, Friherre H. Standert-skjöld-Nordenstam emellertid förklarar sig villig att låta frågan om den honom härför tillkommande ersättningen afgöras genom kompromiss, hemstälde Drätselkammaren ¹⁾ att jemväl staden skulle bifalla till tvistefrågans lösning på detta sätt, och blef förslaget af Stadsfullmäktige godkändt ²⁾.

Efter det stadens vattenledningsingeniör C. Hausen uti utgiftsstaten för 1889 tillerkänts ³⁾ ett anslag för företagande af en utrikesresa till inhemtande af kännedom om vattenledningsteknikens utveckling, särskildt beträffande vattnets filtrering m. m., hade ingenjören Hausen utarbetat ett förslag till inrättandet af tre nya filterbassiner vid vattenledningen, för hvilka utgiften var beräknad till inalles 260,000 mark, och föreslog han ⁴⁾ att uti utgiftsstaten för 1892 skulle för ändamålet upptagas en del af beloppet med 100,000 mark. Drätselkammaren ansåg ⁵⁾ frågan ännu icke hafva undergått nödig beredning, hvarför Kammaren afstyrkte omedelbart beviljande af anslag, men förordade sakens hänskjutande till ett utskott af sakkunnige, hvartill Stadsfullmäktige äfven biföllo ⁶⁾. Utskottets utlåtande hann dock ej afgifvas under året.

Ifrågasatt förbättring af vattenledningens filter.

Med anledning af att Drätselkammaren under föregående år erhållit i uppdrag ⁷⁾ att inkomma med förslag till förändrad riktning af Lilla Fabriksgatan mellan kvarteren N:ris 180 och 183 samt till ny indelning af nämnda kvarter och af det till fabrikstomter disponerade området vester om Skepparegatan, hade Kammaren insändt ⁸⁾ ett sådant förslag, enligt hvilket Lilla Fabriksgatan utdragits i Petersgatans riktning, hvarjemte de ifrågavarande fabrikskvarteren, uti hvilka tomterna förut innehade en areal af ända till 180,000 qv.fot, blifvit indelade i tomter af 50—80,000 qv. fots areal samt på stranden söder om Strandgatan upptagits tvänne nya kvarter med 17 magasin stomter. Stadsfullmäktige öfverlemnade ⁹⁾ detta ärende till beredning af samma utskott, som tidigare tillsatts ¹⁰⁾ för granskning af Drätselkammarens förslag ¹¹⁾ till nya regleringsarbeten för genomförande af 1887 års stadsplan. På tillstyrkan af nämnda utskott ¹²⁾

Förändrad riktning af Lilla Fabriksgatan och ny indelning af invid belägna fabrikskvarter.

¹⁾ Drkns skrivf. N:o 189 af 9 juli. — ²⁾ Stfgs prot. den 8 sept. § 26. ³⁾ Se 1889 års berättelse pag. 28. — ⁴⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 23 pag. 38. — ⁵⁾ Drkns skrivf. N:o 264 af 27 okt. och N:o 244 af 2 nov. (Stfgs tryckta handl. N:o 23 pag. 13). — ⁶⁾ Stfgs prot. den 15 dec. § 10. — ⁷⁾ Se 1890 års berättelse pag. 30. — ⁸⁾ Drkns skrivf. N:o 18 af 22 jan. (Stfgs tryckta handl. N:o 18.) — ⁹⁾ Stfgs prot. den 23 jan. § 7. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 13 jan. § 19. — ¹¹⁾ Se 1890 års berättelse pag. 29. — ¹²⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 18.

godkände Stadsfullmäktige ¹⁾ sedermera det uppgjorda förslaget till förändrad riktning af Lilla Fabriksgatan samt till ny indelning af fabrikskvarteren, dock med bortlemnande af magasin stomterna söder om strandgatan, med hvilkas anordnande borde anstå intill dess hamnbanan blifvit fullbordad; och skulle häraf föranledd ändring af stadsplanen utaf Stadsfullmäktige utverkas.

Regleringsarbeten.

I sammanhang härmed godkände Stadsfullmäktige ¹⁾ i hufvudsak det uppgjorda förslaget till utförande af ytterligare regleringsarbeten för genomförande af 1887 års stadsplan, för så vidt dessa arbeten icke redan upptagits i 1891 års budget, och uppdrog åt Drätselkammaren att vid uppgörandet af budgetförslagen för de kommande åren föreslå till utförande ifrågavarande arbeten till det omfång och i den ordning, de ansågos böra med afseende å förhandenvarande omständigheter lämpligen verkställas. Till bekostande af omförmälda arbeten skulle i främsta rummet användas de till stadskassan inflytande afbetalningarna å köpeskillingarne för redan försälda och härefter till försäljning upplåtna tomter, och bemyndigades Drätselkammaren att i den mon ifrågavarande regleringsarbeten fortskrida, försälja de tomter, hvilka genom sagda arbeten blifvit disponibla.

Vid fastställandet af utgiftsstaten för 1892 beslöto Stadsfullmäktige efter vanligheten till utförande af särskilda allmänna arbeten, för hvilka nu återstår att redogöra.

Utvidgningen af vattenledningens rörnät. — Förbindning af rörsträngar.

Beträffande vattenledningen upptogos i 1892 års budget endast få anslag för utvidgningar, nämligen ²⁾ för förbindning af rörsträngarne under särskilda gator 6,660 mark samt för inrättande af nya ledningar under följande gator, å hvilka äfven andra regleringsarbeten skulle företagas, nedan nämnda belopp:

Bergmansgatan från Högbergsgatan till N:o 18	12,600:—
Skepparegatan från Jä garegatan till N:o 9	5,000:—
i förstaden Berghäll:	
Andra linien från Wallins- till Castré nsgatan	7,300:—
Fjerde linien från Porthans- till Franzensgatan.	12,200:—
Summa <i>Smk</i> :	37,100:—

¹⁾ Stfgs prot. den 22 sept. § 6. — ²⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 22, 23, 30 och 31; Stfgs prot. den 29 dec. § 7.

Dessutom anslagos för automatiskt verkande luftventiler å tryckledningarna och för afstängsventiler å rörnätet äfvensom en större vattenmätare vid pumpverket inalles 3,400 mark.

Luft- och afstängningsventiler å vattenledningen samt vattenmätare vid pumpverket.

Öfriga förändringar i vattenledningens budget för 1892 afsågo endast en mera rationel fördelning af utgifterna för förvaltning och drift å ena sidan samt remont och underhåll å den andra, hvarjemte, med anledning af det under föregående år beslutna ¹⁾ inrättandet af en särskild verkstad för vattenledningen, för bestridande af kostnaderna för de af verkstaden verkställda privata anslutningar och uppsättning af vattenmätare upptogs ett anslag af 20,000 mark, medan enahanda belopp å inkomstsidan observerades såsom till stadskassan inflytande ersättning för ifrågavarande arbeten.

Vattenledningens förvaltning och drift samt underhåll och remont. — Anslag för bekostande af privata anslutningar.

För remont och underhåll af stadens byggnader och lägenheter upptogo Stadsfullmäktige ²⁾ i 1892 års utgiftsstat, förutom det öfliga reparationsanslaget af 17,000 mark, för brädfodring af folkskolan å Berghäll 2,450 mark, för remont af vårdshuset och kågelbanan i Brunnsparken 4,170 mark, för remont af Kaisaniemi vårdshus 1,030 mark äfvensom för installation af elektriska ljusledningar i rådhuset, folkbiblioteket och folkskolan vid Kaserngatan, hvarom Drätselkammaren gjort särskild framställning ³⁾, 5,500 mark.

Brädfodring af Berghälls folkskola. — Remont af vårdshusbyggnaderna i Brunnsparken och Kaisaniemi. — Elektrisk belysning i särskilda byggnader.

För nybyggnader beviljade Fullmäktige ⁴⁾ utom de förut omnämnda anslagen för brandstationen å Kamptorget ⁵⁾ och för öfverbyggnad af klappbryggor ⁶⁾, ytterligare 15,000 mark för en matserveringshall å Strandtorget, afsedd för de der stationerade försäljarne af kokad mat, 8,710 mark för uppförande af kontor- och instrumentrum samt slöjd- och torkrum å den nya materialgården, 8,800 mark för nya simhus för den arbetande klassen å Aspås och vid Gräsviken, 5,100 mark för byggnader åt politikaflarna samt 650 mark för anbringande af en vattenvärmningsinrättning å hästbon vid Gasverket — Deremot förföll ⁴⁾ för tillfället frågan om uppförande af en saluhall å Sandvikstorget, hvarom Drätselkammaren, enligt Stadsfullmäktiges uppdrag ⁷⁾, gjort framställning ⁸⁾.

Matserveringshall å Strandtorget. — Kontorsrum m. m. å materialgården. — Nya simhus. — Byggnad för politikaflarna. — Vattenvärmningsinrättning å hästbon vid Gasverket. — Förslag om saluhall å Sandvikstorget.

¹⁾ Se 1890 års berättelse pag. 26. — ²⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 23 pag. 14 och 24; Stfgs prot. den 29 dec. § 7. — ³⁾ Drkns skrivf. N:o 191 af 6 aug.; Stfgs prot. den 8 sept. § 31. — ⁴⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 23 pag 14 och 24, N:o 25 pag. 13, N:o 30 pag. 8—12; Stfgs prot. den 29 dec. § 7. — ⁵⁾ Se sid. 18. — ⁶⁾ Se sid. 19. — ⁷⁾ Se 1889 års berättelse pag. 30. — ⁸⁾ Drkns skrivf. N:o 271 af 3 dec.

Omläggning af
Salutorget och
Norra Esplanad-
gatan med
nubbsten. Bland gatläggningsarbeten för 1892 upptogs ¹⁾ det ur föregående budget ²⁾ uteslutna anslaget för omläggning af Salutorget mellan Sofie- och Katrinegatorna (med nubbsten i asfalt å betonunderlag) med 61,000 mark, hvarjemte för omläggning af stadens andel af Norra Esplanadgatan mellan Mikaels- och Östra Henriksgatan med nubbsten observerades 13,000 mark.

Planerings- och
nyläggningsar-
beten. För öfrigt upptogs ¹⁾, för gatuplanerings- och nyläggningsarbeten i den äldre delen af staden, anslag för nyläggning af:

Körbanan norrom Åbo-kasernen från Vestra Henriksgatan till Kampplanen med	<i>Smk.</i> 7,720: —
Skepparegatan mellan Båtsmans- och Smedsgatorna med „	3,500: —
Smedsgatan mellan Skeppare- och Fabriksgatorna med . „	11,530: —
Munkholmsgatan mellan Docksgatan och Fiskartorget med „	3,900: —
Fabriksgatan mellan Smeds- och Styrmansgatorna med . „	5,450: —
Nytt brolock å Skatuddsbron med	3,700: —
	eller inalles <i>Smk.</i> 35,800: —

Regleringsar-
beten under 1892. Regleringsarbetena för genomförande af 1887 års stadsplan inskränk-
Planeringsar-
beten. tes ¹⁾ i 1892 års budget, såvidt angår gator och allmänna platser, derhän
att anslag beviljades blott för planering af:

Bergmansgatan mellan Högbergs- och Skepparegatorna med <i>Smk.</i>	18,400: —
Skepparegatan, uppfarten från Jägare- till Bergmansga- tan med	„ 9,400: —
	eller inalles <i>Smk.</i> 27,800: —

Kanaler och
afloppsdiken. För kanaler och afloppsdiken upptogs ³⁾, utom för vanligt under-
håll, följande anslag, nämligen för afloppskanal under Alexandersgatan
från Vestra till Östra Henriksgatan 700 mark, samt för nedan upptagna
anläggningar, hvilka hänförde sig till regleringsarbetena:

afloppskanaler under:

Bergmansgatan från N:o 18 till Högbergsgatan	<i>Smk.</i> 10,300: —
Skepparegatan från N:o 9 till Jägaregatan	„ 3,600: —
i förstaden Berghäll:	
Andra linien från Wallins- till Castrénsngatan	„ 5,300: —
Fjerde linien från Lönnrots- till Porthansgatan	„ 8,100: —
	eller inalles <i>Smk.</i> 27,300: —

¹⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 23 pag. 14 och 26, N:o 25 pag. 10, N:o 30 pag. 13; Stfgs prot. den 29 dec. § 7. — ²⁾ Se 1890 års berättelse pag. 28. — ³⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 23 pag. 15 och 28, Stfgs prot. den 29 dec. § 7.

Till regleringsarbeten räknades jemväl följande väganläggningar i förstaden Berghäll, för hvilka anslag upptogs ¹⁾ i budgeten med nedan nämnda belopp, nämligen för:

Regleringsar-
beten år 1892:
Väganläggning-
gar.

Andra linien från Castréns- till Wallinsgatan	<i>Imf.</i>	1,600: —
Tredje linien från Lönnrotsgatan till N:o 23	„	3,800: —
Fjerde linien utanför N:ris 2, 4 och 6	„	2,350: —
D:o från Porthans- till Lönnrotsgatan	„	9,000: —
eller inalles <i>Imf.</i>		16,750: —

För öfriga väganläggningar observerades ¹⁾ i budgeten anslag med följande belopp, nämligen för:

Öfriga vägan-
läggningar.

Väg till Djurgårdsvillorna N:ris 11 och 12	<i>Imf.</i>	2,500: —
Väg å Meilans till Fölisöbron	„	3,300: —
eller inalles <i>Imf.</i>		5,800: —

Utöfver vanliga remontanslag för chausséerna upptogs ²⁾ ett anslag af 25,700 mark för höjning af vestra chausséens östra sida, hvarvid tillika Drätselkammaren af Stadsfullmäktige anmodades att inkomma med närmare yttrande angående sättet för chausséens omläggning samt att uttala sig angående ändamålsenligheten af en ifrågasatt förflyttning af den här förlagda spårvägen från midten af chausséen till sidan af densamma.

Chausséer.

För särskilda arbeten i stadens hamnar upptogs i 1892 års budget ansenliga belopp. Sålunda beviljades ²⁾ för den förut förberedda ³⁾ tillbyggnaden till Magasinskajen i Södra hamnen ett anslag af 183,000 mark. Dock skulle före arbetets utförande den föreslagna konstruktionen för tillbyggnaden genom Drätselkammarens försorg underkastas granskning af fackmän, hvilkas utlåtande sedermera skulle underställas Stadsfullmäktiges afgörande.

Hamnarbeten:
Tillbyggnad till
Magasinskajen.

För uppförande af tvänne öppna varuskjul å södra kajarmen i södra hamnen anslogos ²⁾ 6,000 mark, hvaremot en af Byggnadskontoret och Drätselkammaren föreslagen förflyttning af det täckta varuskjulet närmare kajen af Stadsfullmäktige afböjdes.

Tvänne nya
varuskjul vid
Södra hamnen.

För remont af östra broarmen i Sörnäs hamn beviljades ⁴⁾ 8,700 mark samt för förlängning af densamma 23,400 mark.

Remont och för-
längning af
Östra broarmen
i Sörnäs.

¹⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 23 pag. 15 och 28, Stfgs prot. den 29 dec. § 7. — ²⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 23 pag. 16 och 29 samt N:o 30 pag. 14, Stfgs prot. den 29 dec. § 7. —

³⁾ Se 1890 år berättelse pag. 31. — ⁴⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 33 pag. 16 och 30, N:o 36 pag. 15; Stfgs prot. den 29 dec. § 7.

Öfriga anslag för hamnarne utgjordes ¹⁾, oberäknadt vanliga remont-anslag, af följande, nämligen för:

Remont af afstjelningsbryggan i Norra hamnen	<i>Imf.</i>	3,160: —
Muddring i hamnarne	„	6,000: —
Anordning för ballastlossning	„	500: —
Två fartygsbojar	„	1,800: —
Provisoriska lossningsbryggor i Sandviken	„	1,540: —
Provisorisk båtbygga i Hafshamnen	„	400: —
Broar för hästsimning i Gräsviken, Hafshamnen och Tölö- viken	„	600: —
		eller inalles <i>Imf.</i> 14,000: —

Ombyggnad af
brunnar.

Sedan numera äfven brunnarne i hörnet af Alexandersgatan och Vestra Henriksgatan äfvensom å Jernvägstorget af sanitära skäl blifvit tillstängda, såsom levererande ett till förtäring mindre tjenligt vatten, upptogs ²⁾ för deras ombyggnad på sådant sätt att de, oaktadt öfverbygg-
nadens borttagande, blefve användbara för eldsläckningsbehof, ett anslag af 2,400 mark.

Planeringsar-
beten å Ulrikas-
borgsbergen.

För de sedan föregående år fortgående ³⁾ planerings- och planterings-
arbetena å Ulrikasborgsbergen, för hvilkas fortsättande af utminuterings-
aktiebolagets vinstmedel under året förskottsvis anvisats 15,000 mark ⁴⁾
och sedermera ytterligare 11,188 mark 24 penni ⁵⁾, anslogs ⁶⁾ af stadens me-
del i 1892 års budget, liksom tidigare i 1891 års, ett belopp af 5,000 mark.

Brunnsparkens
omordnande.

Likaledes beviljades ⁶⁾ för fullföljande af den påbegynta ⁷⁾ reglerin-
gen af Brunnsparken ett anslag af 10,500 mark.

Planteringsar-
beten m. m. i
Kaisaniemi och
Fabriksparken.
— Strandsko-
ning vid Djur-
gårdsvillorna
N:ris 1—5. —
Inköp af träd
och buskar. —
D:o af trädgårds-
soffor.

Äfven några andra anslag för planteringarna upptogs ⁶⁾ i 1892 års
budget för fortsättande af under föregående år påbörjade ⁸⁾ arbeten, så-
som 5,000 mark för planteringar och strandskoning i Kaisaniemi park,
5,000 mark för planteringsarbeten och stängsel i Fabriksparken, 2,000
mark för strandskoning och planering af strandområdet vid Djurgårds-
villorna N:ris 1—5, 2,000 mark för inköp af träd och buskar samt 1,000
mark för inköp af soffor.

¹⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 23 pag. 16 och 30, N:o 30 pag. 15; Stfgs prot. den 29
dec. § 7. — ²⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 23 pag. 17 och 33; Stfgs prot. den 29 dec. § 7. —
³⁾ Se 1890 års berättelse pag. 11 och 33. — ⁴⁾ Stfgs prot. den 16 juni § 11. — ⁵⁾ Stfgs
tryckta handl. N:o 12, Stfgs prot. den 8 sept. § 19. — ⁶⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 23 pag.
17, Stfgs prot. den 29 dec. § 7. — ⁷⁾ Se 1889 års berättelse pag. 27 och 1890 års pag. 33.
— ⁸⁾ Se 1890 års berättelse pag. 34.

Förutom anslagen för underhåll af planteringar och trädskolor m. m. äfvensom hägnader, hvilka från sammanlagdt 34,000 mark höjdes ¹⁾ till 40,500 mark, beviljades ytterligare under denna hufvudtitel ett mindre anslag af 500 mark för planteringar vid Brandverkshuset samt 650 mark för enahanda arbeten vid trädgårdstomten vid Badhusgatan, hvilken tomt i följd af nämnda gatas utvidgning måste undergå en reglering.

Underhållsanslag för planteringar. — Planteringar vid brandverkshuset samt å trädgårdstomten vid Badhusgatan.

Kostnaderna för renhållningsväsendet, som uti 1891 års budget uppskattats till inalles 34,450 mark, beräknades ²⁾ i utgiftsstaten för 1892 till icke mindre än 52,100 mark. Denna väsentliga förhöjning föranledes deraf att renhållningen af stadens allmänna platser och gatuandelar, som härförinnan verkstälts på entreprenad men varit föremål för särskilda anmärkningar, genom föranstaltande af Drätselkammaren, hvars emellertid gjorda försök att fördela staden i mindre distrikt och utbjuda renhållningen i dem särskildt för sig icke ledt till något resultat, från den 1 november 1891 öfvertogs under stadens egen förvaltning och ställes under byggnadskontorets direkta uppsigt. Vid uppgörandet af budgetförslaget för följande år förefanns därför ingen närmare ledning för beräklandet af kostnaderna för renhållningen enligt det nya systemet, hvilket dock ansågs medföra ökade utgifter, hvarför anslaget för renhållning af stadens gator och allmänna platser höjdes från 14,500 till 30,000 mark, medan anslaget för rengöring af hamnar och kajer minskades från 1,500 till 500 mark. — För ombyggnad af tvänne afstjelpningsprämar anslogs dessutom 5,000 mark.

Renhållningsväsendets öfvertagande af staden.

b) Ärenden beträffande stadens lösa egendom och penningväsen.

Uti den från föregående år beroende ³⁾ frågan om ryska läroverksbyggnadernas i staden befriande från utskylder till staden hade Drätselkammaren afgifvit ⁴⁾ infordrad utredning, efter hvars inhemtande Stadsfullmäktige beslöt förklara ⁵⁾:

Frågan om ryska skolbyggnadernas befrielse från utskylder.

att samtliga läroverkshus i staden varit påförda kommunala utskylder, med undantag af kommunens folkskolebyggnader samt ett hus, tillhörigt tvänne välgörenhetsinrättningar, stående under tillsyn af en utaf

¹⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 23 pag. 17, Stfgs prot. den 29 dec. § 7. — ²⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 23 pag. 17 och 33, samt N:o 30 pag. 16. — ³⁾ Se 1890 års berättelse pag. 36. —

⁴⁾ Drkns skrifv. N:o 7 af 2 jan. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 13 jan. § 5.

Stadsfullmäktige tillsatt direktion, äfvensom finska kronans läroverksbyggnader, hvilka i likhet med öfriga statsverkets hus icke direkte utgöra några kommunala utskylder, men i förhållande till sitt värde erlægga ett årligt bidrag till stadens brandverk och till gatubelysningen;

att den omständigheten, att de ryska skolhusen i likhet med finska och svenska privata skolhus påförts kommunala utskylder, uppenbarligen berott derpå att desamma, såsom af ett utaf magistratssekreteraren utfärdadt intyg framginge, voro dessa skolors tillhörigheter och dessutom delvis innehöllo för uthyrning afsedda lokaler;

att den med ryska Alexandersgymnasium i gården N:o 1 vid Vestra Henriksgatan sammanbyggda gården N:o 5 vid Andraegatan, hvilken tillhörde grekisk-ryska församlingen, syntes skäligen böra i likhet med kommunens egna skolhus vara befriad från erläggande af kommunala utskylder;

men att Stadsfullmäktige dock icke egde någon befogenhet vare sig att pålägga någon kommunalskatt eller befria från dylik i laga ordning tillkommen beskattning, utan ålåg den kommunala taxeringens verkställande taxerings- och pröfningsnämnderna, hvilka icke torde underlåta att, ifall nödig utredning i saken komme att förebringas, vidtaga deraf be-
tingade åtgärder.

Fiskhandels-
ordnande.

Sedan Stadsfullmäktige uti 1891 års budget upptagit anslag¹⁾ för sådan omflyttning af fiskhandeln att de i den s. k. Fiskarhamnen i Södra hamnen härförinnan²⁾ upplåtna platserna för fasta fisksumpar icke vidare skulle användas, men enahanda platser anvisas i Hafshamnen, samt emellertid sex salustånd i Saluhallen anordnas för förvaring och försäljning af lefvande fisk, fattade Stadsfullmäktige, på Drätselkammarens framställning³⁾, efter nödiga arbetens verkställande beslut⁴⁾ derom att handeln med fisk från fasta sumpar i stadens södra hamn skulle upphöra från den 1 december 1891, hvarjemte Stadsfullmäktige bemyndigade Drätselkammaren att från nämnda dag för handel med fisk upplåta de i saluhallens midtelparti inredda butikerna för en årlig arrendeafgift af minst 320 mark samt jemväl att från den 1 december upplåta de för sådan handel afsedda platserna vid kajen i Hafshamnen och derförinnan på offentlig auktion försälja arrenderätten till sistnämnda försäljningsplatser.

Fördelningen af
Utminuterings-
bolagets vinst-
medel.

Rörande Utminuteringsaktiebolagets till 66,468 mark 24 penni uppgående vinst för 1890, som af nämnda bolag enligt dess stadgar ställts

¹⁾ Se 1890 års berättelse, pag. 32. — ²⁾ Se 1888 års berättelse pag. 40. — ³⁾ Drkns skrifv. N:o 217 af 1 okt. — ⁴⁾ Stfvs prot. den 6 okt. § 6.

till Stadsfullmäktiges disposition, fattade Stadsfullmäktige, på framställning af ett utskott som förberedt ärendet ¹⁾, följande beslut ²⁾, nämligen:

att lemna de af Helsingfors Arbetareförening om bidrag af nämnda medel till föreningens hyresafgifter och biblioteksfond, bestyrelsen för Finsk Qvinnoförenings arbetsbyrå, Föreningen för konstfliten i Finland, Helsingfors arbetares handelsförening, doktorinnan Sofi Louise Lybeck samt Nykterhetsföreningarna Kilpi och Valo inlemnade ansökningar utan afseende;

att med pröfning af gjordt förslag rörande inköp för stadens räkning af skulptören Wallgrens staty „Eko“ finge anstå intill dess lämplig plats för konstverkets uppställande yppade sig;

att deremot af utminuteringsaktiebolagets disponibla vinstmedel anslå:

till svenska teaterns bestyrelse för ordnande under följande spelår af 5 folkrepresentationer, 5,000 mark, att utgå med 1,000 mark för hvarje föreställning, med villkor likväl att representationerna skulle gifvas företrädesvis på sön- och helgdagar samt under lämplig årstid äfvensom att biljettprisen icke öfverstege 75 penni för plats i andra radens fond- och 50 penni i dess sidologer, 25 penni på tredje raden och 50 % af vanliga biljettpriset för öfriga platser i salongen;

åt bestyrelsen för finska teatern för samma ändamål 4,000 mark, med enahanda villkor som för svenska teatern beträffande representationernas antal och anordning samt biljettprisen i öfrigt, utom att biljettpriset för plats å galleriet bestämdes till 25 penni;

åt aktiebolaget „Orkesterföreningen i Helsingfors“ 5,000 mark, att under tiden från den 1 oktober 1891 till den 1 maj 1892 utbetalas i månatliga rater mot skyldighet för bolaget att under sagda tid underhålla en god orkester af minst 34 man samt minst en gång i månaden uti en för ändamålet lämplig lokal anordna folkkonserter emot en inträdesafgift af högst 25 penni, till hvilka konserter biljetterna borde försälgas främst genom Helsingfors arbetareförening och föreningen „Arbetets vänner“ samt de sålunda oförsålda vid ingången;

till anstalten „Turva“ 5,000 mark, mot skyldighet att under ett års tid i anstalten bereda plats för minst 5 medlemmar af Helsingfors kommun, utaf hvilka de, som af Fattigvårdsstyrelsen intygades vara medellösa, skulle i asylen kostnadsfritt underhållas, samt öfver anstaltens verksamhet till Stadsfullmäktige aflemna årsberättelse;

¹⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 12. — ²⁾ Stfgs prot. den 10 mars § 2 och 14 samt den 8 sept. § 19.

åt Helsingfors arbetareförening 2,500 mark till underhåll af elementarkurser för arbetare med försummad skolbildning och för anställandet af folkliga föredrag;

åt bestyrelsen för Sörnäs arbetarekök 1,000 mark;

åt Mariaföreningen 2,500 mark till underhåll af dess herberge för arbetssökande qvinnor;

till underhåll af den utaf doktorn Törngren m. fl. skötta allmänna polikliniken 3,000 mark, hvarjemte, efter Helsovårdsnämndens hörande, vid uppgörandet af budgeten för nästinstundande år skulle öfvervägas, huruvida icke sagde inrättning framdeles borde af staden underhållas samt kostnaden därför i stadens ordinarie budget upptagas;

åt doktorn A. G. Fontell m. fl. 460 mark till understöd af en sångkör i Sörnäs; samt

åt medicine kandidaten K. v. Alfthan m. fl. 1,820 mark till förelästaltande af populära tillställningar i sydvestra delen af staden;

att vidare af vinstmedlen reservera 10,000 mark för att, om Fullmäktige vid närmare pröfning framdeles funne skäl dertill förekomma, anslås till Helsingfors Arbetshem och Nattherberge för dess byggnadsföretag; samt

att återstoden af vinstmedlen 26,188 mark 24 penni skulle användas till försköningsarbetena å Observatoriiberget¹⁾.

Utdelning ur
fonden för dyg-
digt tjenstefolks
belönande.

I öfverensstämmelse med Stadsfullmäktiges tidigare²⁾ fattade beslut om den årliga utdelningen af räntorna å „fonden för dygdigt tjenstefolks belönande“, beslöto Fullmäktige³⁾, på framställning af ett utskott, att genom Drätselkontorets försorg låta å sparbanksbok insätta ett belopp af 80 mark för tjenarinnan Lovisa Wilhelmina Österholm samt 50 mark för enhvar af tjenarinnorna Fredrika Forström, Klara Gustava Ramström, Maria Helena Sarf, Maria Charlotta Ahlroth, Henrika Sofia Jansson, Katrina Margreta Lager, Elisabeth Wilhelmina Enqvist, Karolina Sahlström och Johanna Lindell.

Dispositionen
af en del done-
rade fonder.

Emedan af de utaf stadens drätselverk förvaltade fonder, hvilka blifvit donerade till någon särskild, ännu icke förefintlig välgörenhetsinrättning, under förbehåll om de donerade medlens förräntande tills de uppgått till ett visst kapitalbelopp, en del redan vore och en annan del sannolikt snart blefve för de af donatorerne afsedda ändamålen dispo-

¹⁾ Jemför ofvan pag. 26. — ²⁾ Stfgs prot. den 25 okt. 1886 § 25. — ³⁾ Stfgs prot. den 10 nov. § 15 och den 24 nov. § 14.

nibla samt några af dem uppginge till ganska betydande belopp, hade Drätselkammaren hemställt ¹⁾ att Stadsfullmäktige ville åt ett utskott öfverlemla att till Fullmäktige inkomma med yttrande och förslag i fråga om dispositionen af nyssberörda fonder, sedan desamma blifvit för de af resp. donatorer afsedda ändamål disponibla. Fullmäktige biföllo till förslaget och tillsatte ²⁾ ett utskott för ändamålet, hvars utlåtande dock först afgafs under följande år.

Enär aflidne Statsrådet F. J. v. Beckers syskon icke velat afstå från sin rätt att klandra dennes af staden bevakade ³⁾ testamente, — hvar-
 igenom större delen af hans efterlemnade förmögenhet tillagts Helsingfors stad för att användas till en fond för inrättande och underhåll af en uppfostrings- och undervisningsanstalt för blindas i denna stad, — med mindre stadens myndigheter ville godkänna en af dem i särskilda punkter föreslagen tolkning af testamentets innehåll, samt frågan härom af Drätselkammaren öfverlemnats ⁴⁾ till Stadsfullmäktiges åtgärd, tillsatte ⁵⁾ Fullmäktige ett utskott för ärendets beredning, hvars utlåtande sedermera af Stadsfullmäktige godkändes ⁶⁾. I enlighet dermed hade Stadsfullmäktige

Förlikning angående tolkningen af Statsrådet F. J. v. Beckers testamente.

bifallit till Statsrådet v. Beckers syskons anspråk på en fjerdedel af de landsfastigheter, Statsrådet v. Becker vid sitt fränfälle efterlemnats;

erkänt bemälda arfvingars rätt till andel i Statsrådet v. Beckers efterlemnade stadsfastighet, dock endast till en sextondedel af tomten med lika del i derå befintlig åbyggnad;

medgifvit utgifvande till nämnda arfvingar i vederlag för de särskilda landsfastigheter, dem statsrådet v. Becker i arf bekommit, men under sin lifstid afhändt sig, af fordrade 15,878 mark 75 penni med 5 % årlig ränta från Statsrådet v. Beckers dödsdag, den 21 november 1890, till betalningsdagen;

beslutit att till Statsrådet v. Beckers tre syskon enhvar vidare låta utbetala en årlig, från och med den 22 november 1890 löpande lifstids-pension, motsvarande en procents ränta å det till inrättandet af en blindanstalt i Helsingfors bestämda kapital, som efter försäljningen af de arfvingarna icke tillkommande andelar i stadsgården och $\frac{3}{4}$ uti de i behåll varande landsfastigheterna samt fullgörandet af alla sterbhuset åliggande

¹⁾ Drkns skriv. N:o 301 af 15 dec. 1890. (Stfgs tryckta handl. N:o 14 för 1892); — Se ock 1890 års berättelse pag. 117. — ²⁾ Stfgs prot. den 24 febr. § 8 och 10 mars § 14. —

³⁾ Se 1890 års berättelse pag. 39. — ⁴⁾ Drkns skriv. N:o 89 af 19 mars. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 22 april § 6. — ⁶⁾ D:o d:o den 30 maj § 6.

förbindelser blefve bildadt af prisen för nämnda fastighetsandelar och Statsrådet v. Beckers behållna penningetillgångar; hvarvid likväl skulle iakttagas att, sedan någon af Statsrådet v. Beckers syskon afidit, dennes pension skulle läggas till sagda kapital, dock utan att derigenom beloppet af de efterlevandens pensioner ökades; samt

likaledes medgifvit till utgifvande åt Statsrådet v. Beckers broder, Litteratören C. H. v. Becker, dennes bland den afidnes qvarlåtenskap anträffade, till Civilstatens enke- och pupillkassa utfärdade och betalda skuldsedel å 4,000 mark.

Efter det Statsrådet v. Beckers syskon jemväl för sin del godkänt den af utskottet föreslagna anordningen, dock med förbehåll att värdet för den arfvingarne tillkommande sextondedelen af stadsfastigheten omedelbart skulle till dem utbetalas med 15,000 mark samt att den arfvingarne tillförsäkrade pensionen skulle till dem utbetalas i halfårsrater, biföllo Stadsfullmäktige, på Drätselkammarens framställning ¹⁾, jemväl till dessa förbehåll ²⁾, i enlighet hvarmed således slutligt aftal uppgjordes.

G. Holmgrens
och M. Thöl-
grens donation
för värnlösa
mödrar och
barn.

Af Magistraten hade hos Stadsfullmäktige anmälts att Fröken Gustava Holmgren och Restauratörsenkan Mathilda Thölgren, jemlikt deras afidne broder, Possessionaten Adolf Holmgrens, i lifstiden derom uttalade önskan och till hedrande af hans minne genom särskildt gåfvobref donerat 20,000 mark till en fond för värnlösa mödrar och barn, att förvaltas på enahanda sätt, som de af Statsrådet Josef Pippingskiöld för samma ändamål donerade medel. Stadsfullmäktige beslöto ³⁾ bemyndiga Drätselkammaren att å stadens vägnar emottaga donationen samt vidtaga de af bestämmelserna i gåfvobrefvet påkallade åtgärder äfvensom för medlen redovisa i den ordning som föreskrifvits angående förvaltningen af Statsrådet Pippingskiölds donation för enahanda ändamål.

Upptagandet af
nytt obliga-
tionslån.

Beträffande upptagandet af ett nytt obligationslån för stadens räkning, hvarom beslut fattats af Stadsfullmäktige redan år 1887 ⁴⁾, ehuru realiserandet deraf uppskjutits ⁵⁾, bl. a. i följd deraf att det anslagsbelopp ej tidigare kunnat bestämmas, som från stadens sida vore erforderligt för åstadkommandet af hamnbanan till Skatudden, inkom Drätselkammaren med en framställning ⁶⁾ som gick ut på sammankallandet af förstärkte

¹⁾ Drkns skrivf. N:o 145 af 25 juni. — ²⁾ Stfgs prot. den 8 sept. § 13. — ³⁾ Stfgs prot. den 24 nov. § 4. — ⁴⁾ Stfgs prot. den 8 nov. 1887. — ⁵⁾ Se 1890 års berättelse pag. 39 och Drkns skrivf. N:o 108 af 30 april. — ⁶⁾ Drkns skrivf. N:o 272 af 10 dec. (Stfgs tryckta handl. N:o 28).

fullmäktige för fattande af beslut om upptagandet af ett obligationslån till belopp af inalles fyra miljoner mark mot en ränta af högst $4\frac{1}{2}\%$, (i 1887 års beslut hade förutsatts en ränta af 4%), men med bemyndigande för ordinarie Stadsfullmäktige att, derest upptagandet af förberörda obligationslån för tillfället befundes olämpligt, låta anskaffa de för konsolidering af stadens sväfvande skuld nödiga medel genom upptagandet af ett eller flere reverslån till sammanlagdt belopp af högst fyra miljoner mark för en tid af högst tre år. Stadsfullmäktige beslöto ¹⁾, med bifall härtill, föranstalta om utseendet af förstärkte Fullmäktige, hvilka dock hunno sammanträda först under följande år.

Emellertid och då stadskassan sålunda ännu ej blifvit ersatt för gjorda utbetalningar, hvilka varit afsedda att bestridas med lånemedel, utan tvärtom nya enahanda utgifter förekommo, samt äfven andra betydande utgifter af opåräknad art förekommit, blef en af Drätselkammaren gjord framställning ²⁾ om förökande under året af det kreditbelopp, som af Stadsfullmäktige stälts till Drätselkammarens förfogande för bestridande af förefallande utgifter och hvilket vid fastställandet af årets budget bestämts till 1,960,000 mark, af Stadsfullmäktige bifallen ³⁾ samt totala kreditbeloppet i enlighet dermed ökad till 2,500,000 mark. Samma kreditbelopp, afseende lån på kortare betalningstid än två år till belopp af två miljoner mark samt ett kassakreditiv å 500,000 mark, anvisades jemväl i budgeten för 1892.

Emedan det särskildt med hänsyn till mängden af de å stadens materialgård upplagda lager vore svårt för de utsedda inventeringsmännen för stadens lösegendom att noga genomgå desamma, isynnerhet innan lagret efter årsskiftet hunnit undergå förändringar, hemställde Drätselkammaren ⁴⁾ att Stadsfullmäktige ville för framtiden berättiga de personer, hvilka utses att inventera lösegendomen, att vid inventeringen af Byggnadskontorets förråd af materialier anlita ett eller flere biträden, som skola för sitt besvär erhålla godtgörelse från stadskassan. Stadsfullmäktige biföllo ⁵⁾ härtill.

Utöfver hvad i det föregående anförts, beviljade Stadsfullmäktige under året följande extra anslag:

Anvisande af förökad kredit åt Drätselkammaren.

Biträden åt inventeringsmännen för stadens lösegendom.

¹⁾ Stfgs prot. den 15 dec. § 3. — ²⁾ Drkns skrifv. N:o 276 af 10 dec. — ³⁾ Stfgs prot. den 15 dec. § 15. — ⁴⁾ Drkns skrifv. N:o 291 af 4 dec. 1890. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 13 jan. § 12.

Anslag för kommunala sjukhuset.	för förberedande arbeten såsom ritningar, kostnadsförslag m. m. för det nya kommunala sjukhuset 4,000 mark ¹⁾ ;
Anslag för Åbo — Helsingfors kustbana.	för förberedande arbeten å en kustbana mellan Helsingfors och Åbo 3,000 mark ²⁾ ;
Reseanslag för stadsingenjören.	för en utländsk studieresa åt stadsingenjören, för inhemtande af kändedom om nyare arbetsmetoder beträffande stenläggning, anordning af lastspår och varuskjul vid kajer m. m. 1,500 mark ³⁾ ;
Anslag för folkräkningen.	för bekostande af den å staden sig belöpande andelen af utgifterna för tryckning, incl. papper, af de för folkräkningen i särskilda städer den 1 december 1890 erforderliga blanketter, listor m. m. 483 mark 30 penni ⁴⁾ ;
Understöd åt bokh. L. Dannholms enka.	understöd åt afiidne bokhållaren L. Dannholms enka 200 mark ⁵⁾ ;
Understöd åt tillsyningsmannen J. A. Lindholms enka.	understöd åt afiidne tillsyningsmannen vid helsopolisen J. A. Lindholms enka 300 mark ⁶⁾ ;
Understöd åt värnepliktiges hustrur.	understöd åt hustrurna till värnepliktige V. Heiskanen ⁷⁾ , A. F. Boström ⁸⁾ , A. F. A. Nyberg ⁹⁾ och H. W. E. Westerlund ¹⁰⁾ , att utgå med 15 mark i månaden för de tvänne förstnämnde samt 25 mark i månaden för de senare under den tid deras män fullgöra sin värneplikt och ej åtnjuta permission utöfver en månad;
Anslag för brandväsendets förbättring.	för en tillbyggnad till norra brandtornet 9,749 mark 50 penni, för ombyggnad af chausséevaktstugan vid östra chausséen till brandstation 955 mark, för inrättandet af ett brandredskapslider vid vestra chausséen invid Tölö sockerbruk 1,000 mark äfvensom för inköp af nya redskap för brandväsendet 5,000 mark ¹¹⁾ ;
Anslag för messlingssjukhus.	för upphyrande och inredning af sjukhuslokal för messlingspatienter 2,940 mark ¹²⁾ ;
Anslag för inköp af en häst till polisstallet.	för inköp af en häst till polisstallet 550 mark ¹³⁾ ;
Anslag för fyra poliskonstaplar i Sörnäs.	för aflönande af fyra poliskonstaplar i Sörnäs, för upprätthållande af ordningen derstädes från den 1 maj till den 1 nov., å 80 mark i månaden för enhvar ¹⁴⁾ ;
Temporär aflöningsförhöjning	för temporär förbättring af poliskonstaplarnes aflöning, intill dess

¹⁾ Stfgs prot. den 6 okt. § 11. — ²⁾ D:o d:o den 16 juni § 12. — ³⁾ D:o d:o den 27 jan. § 8. — ⁴⁾ Drkns skriv. N:o 181 af 9 juli, Stfgs prot. den 8 sept. § 24. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 8 sept. § 11. — ⁶⁾ Drkns skriv. N:o 84 af 26 mars, Stfgs prot. den 10 mars § 3 och den 22 april § 7. — ⁷⁾ Stfgs prot. den 24 febr. § 1. — ⁸⁾ D:o d:o den 16 juni § 19. — ⁹⁾ D:o d:o den 22 sept. § 2. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 24 nov. § 10. — ¹¹⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 4, Stfgs prot. den 24 febr. § 16. — ¹²⁾ Stfgs prot. den 24 febr. § 13 och den 30 maj § 21. — ¹³⁾ D:o d:o den 30 maj § 30. — ¹⁴⁾ D:o d:o den 30 maj § 5.

ifrågasatt förhöjning af aflöningsstaten komme till stånd, halfva årsanslaget för beklädnad med 8,105 mark ¹⁾);

för ersättande af verkställda bakteriologiska undersökningar af vattenledningsvattnet 125 mark ²⁾);

för arbetshuset för fattiga barn, tillskott uti förut beviljadt anslag med 450 mark ³⁾);

för uppköp af metriska mått och vigter 2,700 mark ⁴⁾);

för inköp af möbler och inventarier till stadens äldre packhus, med anledning af medgifven tullbehandling jemväl derstädes, 2,700 mark ⁵⁾);

för uppresande af en minnesvård å donatorn, Fröken M. C. Olanders graf 400 mark ⁶⁾);

Det utgifts- och inkomstförslag för 1892, som af Stadsfullmäktige fastställdes, visade i jemförelse med budgeten för föregående år följande slutsummor ⁷⁾):

<i>Utgifter:</i>	1892.	1891.
Stadens skulder <i>Små</i>	412,133: —	<i>Små</i> 377,059: 25
Stadens embetsverk „	180,241: 67	„ 185,041: 67
Kommunalförvaltningen „	158,565: —	„ 153,980: —
Gatubelysningen „	135,271: 18	„ 120,946: 54
Brandverket „	83,195: 60	„ 88,463: —
Polis- och fängvården „	173,548: —	„ 173,658: —
Sundhets- och sjukvården „	83,339: 20	„ 72,597: —
Fattigvården „	206,580: —	„ 190,100: —
Undervisningsväsendet „	434,618: 28	„ 410,113: 12
Staden åliggande allmänna onera . . . „	293,744: 04	„ 309,883: 04
Vattenledningen „	151,660: —	„ 236,000: —
Saluhallen „	7,050: —	„ 7,050: —
Allmänna arbeten „	750,550: —	„ 928,860: —
Pensioner „	6,946: 67	„ 7,276: 67
Diverse „	206,550: —	„ 135,850: —
Summa <i>Små</i>	3,283,992: 64	<i>Små</i> 3,396,878: 29

¹⁾ Stfgs prot. den 15 dec. § 14. — ²⁾ Drkns skrifv. N:o 105 för 9 april, Stfgs prot. den 30 maj § 9. — ³⁾ Stfgs prot. den 24 mars § 13. — ⁴⁾ Drkns skrifv. N:o 188 af 20 aug., Stfgs prot. den 8 sept. § 32. — ⁵⁾ Drkns skrifv. N:o 130 af 11 juni; Stfgs prot. den 16 juni § 16. — ⁶⁾ Drkns skrifv. N:o 230 af 8 okt.; Stfgs prot. den 10 nov. § 13. — ⁷⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 22, 23, 25, 30 och 31, Stfgs prot. den 29 dec. § 7.

<i>Inkomster:</i>		1892.	1891.
Beräknad disponibel behållning . . .	<i>Fmk.</i>	530,000: —	<i>Fmk.</i> 744,500: —
Räntor	”	57,500: —	” 67,400: —
Tomtlösen	”	250,000: —	” 185,000: —
Stadens fasta egendom	”	207,000: —	” 200,900: —
Tomtören	”	2,200: —	” 1,900: —
Inkomstgifvande rättigheter	”	554,800: —	” 550,950: —
Diverse	”	344,365: 46	” 353,904: 46
Statsbidrag	”	169,710: —	” 169,710: —
Vattenledningen	”	268,300: —	” 243,300: —
Lån	”	— —	” 91,500: —
Uttaxering	”	900,117: 18	” 787,813: 83
Summa <i>Fmk.</i>		3,283,992: 64	<i>Fmk.</i> 3,396,878: 29

Olikheten mellan dessa budgetförslag föranleddes, förutom af hvad tidigare omnämts, förnämligast af följande omständigheter, nämligen:

Ökad anslag för ränta å kas- *beträffande utgifterna:* att räntan å den Drätselkammaren anvisade krediten af inalles 2,500,000 mark (mot 1,960,000 mark i 1891 års budget) ökades från 90,000 till 125,000 mark ¹⁾;

Minskadt till- att det provisoriska tillskottsanslaget för en fjerde afdelning vid skottsanslag för rådstufvurätten kunde upptagas till 7,600 mark, medan det i föregående fjerde af- rådstufvurättens budget förslagsvis beräknats till 15,000 mark ²⁾;

Förhöjd aflö- att aflöningen för fyra exekutionsbetjenter samt tvänne stadsbetjen- ning för exeku- tioner och stads- ter vid Magistraten höjdes från 900 till 1,000 mark för enhvar, jemte det betjenter. — Ökadt expense- Råd- anslag för Råd- stufvurättens och Magistratens expenseanslag ökades från 9,000 till 10,500 mark ³⁾;

Förhöjd aflö- att Stadsfullmäktiges vaktmästare beviljades ett personelt lönetill- ning för Stads- skott af 200 mark ⁴⁾;

Ny stat för att den af Stadsfullmäktige tidigare fastställda ⁵⁾ aflöningsstaten för Drätselkamma- rens kansli. Drätselkammarens ordförande och kansli numera kunde i budgeten upp- tagas, hvarigenom Kammarens stat förhöjdes med 400 mark ⁶⁾;

Ny stat för Tra- att Trafikkontorets aflöningsstat förhöjdes, i det att kamreraren till- fäkkontoret. erkändes ett tillskott af 1,000 mark, bokhållaren af 600 mark och väg- mästaren af 200 mark, jemte det anslaget för extra biträden ökades från 1,850 till 4,000 mark ⁷⁾;

¹⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 23 pag. 1. — ²⁾ D:o d:o N:o 23 pag. 3. — ³⁾ D:o d:o N:o 23 pag. 4 och N:o 25 pag. 12. — ⁴⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 30 pag. 3. — ⁵⁾ Se 1890 års berättelse pag. 50. — ⁶⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 23 pag. 4. — ⁷⁾ D:o d:o pag. 5.

att i sammanhang med fastställandet af ny instruktion för Byggnadskontoret, stadsingenjören tillerkändes personel godtgörelse för frångångna sportler med 1,000 mark, samt aflöning och resemedel upptogs för en geodet med 3,100 mark, medan anslaget för extra ingenjör- och ritarebiträden minskades från 8,000 till 4,000 mark samt anslaget för material och handtlangaredagsverken från 6,000 till 5,000 mark ¹⁾;

Ny stat för Byggnadskontoret.

att anslaget för såväl gas- som petroleum- och elektriska belysningen, i följd af förändrad klassifikation af gatulyktorna och förändring af lysningstiden, väsentligt ökades, jemte det fortfarande ett extra anslag af 4,000 mark upptogs för en eventuel ökning af gaslyktornas antal ²⁾;

Ökad anslag för gatubelysningen.

att i följd af den nya brandverksbyggnadens uppförande samt brandväsendets omorganisation de för brandmästarene anslagna hyresmedlen samt hyresanslagen för manskapets lokaler bortföll, men aflöningarna för brandpersonalen väsentligt förhöjdes, så att hela aflöningsstaten för brandverket (incl. hyresmedlen) ökades från 50,515 mark till 60,260 mark, jemte det tillika anslagen ej mindre för brandstallet än för eldning och belysning något stegrades, hvaremot sjelffallet det i föregående budget upptagna eventuella tillskottsanslaget af 20,000 mark för brandverkets reorganisation nu ej behöfde upptagas ³⁾;

Omorganisation af brandväsendet.

att med anledning af ombyte utaf polismästare det den förre innehafvaren af tjensten Öfversten H. Åkerman tillförsäkrade personela lönetillskottet af 2,000 mark bortföll ⁴⁾;

Personela anslaget för polismästaren bortfallet.

att det poliskonstapeln K. V. Åberg af Stadsfullmäktige beviljade personela arvodestillskottet af 300 mark, med anledning af dennes befordran till öfverkonstapel, likaledes indrogs ⁵⁾;

Personela anslaget åt poliskonstapeln K. V. Åberg indraget.

att expenseanslaget för polisen ökades från 2,200 till 2,500 mark ⁶⁾;

Ökad expenseanslag för polisen.

att det eventuella tillskottsanslaget för polisinsättningen ökades från 15,000 till förslagsvis 16,300 mark ⁷⁾;

Tillskottsanslaget för polisinsättningen.

att för en ny distriktsläkaretjänst i Berghälls distrikt anslogs aflöning för sju månader med inalles 2,333 mark 33 penni, motsvarande per år i arvode 3,000 mark samt tillskott 1,000 mark, eller enahanda aflöning, som förut varit fastställd för distriktsläkaren i Sörnäs distrikt, från hvilket distrikt det nya distriktet afskiljts ⁸⁾;

Ny distriktsläkare i Berghälls distrikt.

att Helsovårdsnämndens expenser ökades från 2,000 till 2,500 mark ⁹⁾;

Ökad expenseanslag för Helsovårdsnämnden.

¹⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 23 pag. 6. — ²⁾ D:o d:o pag. 7. — ³⁾ D:o d:o pag. 8, Stfgs prot. den 24 febr. § 16. — ⁴⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 23 pag. 8. — ⁵⁾ D:o d:o pag. 8 ; Se ofvan pag. 34 . — ⁶⁾ Stfgs prot. den 29 dec. § 5. — ⁷⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 23 pag. 9.

- Tvänne reserv-
sjukhus för
epidemisjuka.
— Ökade anslag
för läkemedel,
tvätt m. m. att i stället för det med 3,014 mark upptagna anslaget för reserv-
sjukhus för smittosamma sjuka observerades anslag för tvänne sådana
sjukhus med inalles 6,835 mark 20 penni, jemte det i sammanhang här-
med ekonomen vid kommunala sjukhuset beviljades ett tillskottsanslag
af 300 mark samt anslagen för läkemedel, tvätt, ved och belysning samt
remont af lasarettspersedlar och diverse ökades från 5,200 till 6,500 mark ¹⁾);
- Ytterligare en
tillsyningsman
vid helsopoli-
sen. — Besigt-
ning af slag-
djur. att ytterligare en tillsyningsman vid helsopolisen anställdes med en
aflöning af 2,000 mark, närmast för öfvervakande af ordningen vid slag-
inrättningen samt ett anslag af 300 mark beviljades till veterinärarvode
och ersättning för kött, som vid verkstald slag i följd af sjukdom hos
djur befunnits odugligt till förtäring och därför måste förstöras ²⁾);
- Ökad arvode
för fattigvårds-
styrelsens ord-
förande. att aflöningen för fattigvårdsstyrelsens ordförande ökades från 3,000
till 3,500 mark ³⁾);
- Stegrade anslag
för fattigvården. att anslagen för beklädnad och kost för de fattige å fattiggården
och å arbetsinrättningen ökades, likasom ock anslagen för fattigunder-
stöd och för bekostande af sjukvård för sinnesrubbade personer ⁴⁾);
- Förbättringen
af folkskolelä-
rarepersonalens
aflöning. att anslaget för folkskoleväsendet ökades från 338,327 mark 12 penni
till 363,162 mark 28 penni, nästan uteslutande i följd af förbättringen
utaf lärarepersonalens aflöning, ehuru i den förstnämnda summan redan
ingått ett eventuellt anslag af 20,000 mark för samma ändamål, som för-
skottsvis intagits i 1891 års budget, ehuru beslutet i saken fattades först
under året ⁵⁾);
- Anslag för folk-
biblioteket och
läsesalen. att för inköp af böcker samt inbindning m. m. vid folkbiblioteket
beviljades 6,000 mark i stället för 5,000 mark, jemte det anslaget för ved
och belysning nedsattes från 4,000 till 3,600 mark ⁶⁾);
- Anslag för folk-
bibliotek och
läsesal i Sörnäs. att anslaget för folkbibliotek och läsesal i Sörnäs upptogs med 6,860
mark, medan det under föregående år, då inrättningen iordningstälts, ob-
serverats med 7,650 mark ⁷⁾);
- Upphörda pen-
sioner. att de förre brandkonstapeln K. F. Urnberg och förre fängknekten
A. G. Thorberg beviljade pensionerna upphörde ⁸⁾);
- Minskadt anslag
för eldnings-
och lysnings-
ämnena. att anslaget för eldnings- och lysningsämnena nedsattes från 9,000
till 8,000 mark ⁹⁾);
- Anslaget för
Finska träd-
gårdsföreningen
upphört. att det för åren 1882—1891 Finska trädgårdsföreningen beviljade
årsanslag af 1,000 mark upphörde ⁹⁾);

¹⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 23 pag. 9. — ²⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 9; Stfgs prot. den 30 maj § 20. — ³⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 23 pag. 9. — ⁴⁾ D:o d:o pag. 10. — ⁵⁾ D:o d:o pag. 11, Stfgs prot. den 22 sept. § 4. — ⁶⁾ D:o d:o pag. 11. — ⁷⁾ D:o d:o pag. 11 och N:o 25 pag. 12. — ⁸⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 23 pag. 18. — ⁹⁾ D:o d:o pag. 19.

- att anslaget till arbetshuset för fattiga barn ökades från 3,200 till 5,000 mark ¹⁾);
- att anslaget för telefonafgifter ökades från 2,400 till 3,000 mark ¹⁾);
- att för oförutsedda behof enligt Stadsfullmäktiges bestämmande upptogs 50,000 mark, samt dessutom ytterligare under samma rubrik 10,000 mark, att användas för tillfälliga fattigunderstöd ¹⁾);
- att för bekostande af jernvägsundersökning mellan Helsingfors och Åbo beviljades ett eventuellt anslag af 40,000 mark ¹⁾); äfvensom
- beträffande inkomsterna:* att den disponibla behållningen vid årets början upptogs med 530,000 mark mot 744,500 mark under föregående år ¹⁾);
- att inflytande tomtlösen kunde beräknas till 250,000 mark mot 185,000 mark under 1891, men deremot räntor å tomtlösen till 40,000 mark mot 50,000 mark under föregående år ²⁾);
- att inkomsterna från särskilda arrenden kunde upptagas med något högre belopp ²⁾);
- att hyrorna för stånd i saluhallen ökades med 3,000 mark, men deremot hyrorna för fiskförsäljningsplatser minskades med 1,000 mark ²⁾);
- att någon inkomst af marknadsafgifter icke vidare beräknades ²⁾);
- att bland diverse inkomster personela fattigafgifter, sjukvårdsafgifter, inkomsten från arbetsinrättningen, boklån samt afgifter från klosetterna kunde upptagas med något högre belopp, medan elevafgifter vid folkskolorna samt inkomsten af folkskoleelevers handarbeten något minskades ³⁾); samt
- att inkomsten för vattenförsäljning från vattenledningen höjdes från 225,000 till 240,000 mark ³⁾).

Ökad anslag
för arbetshuset
för fattiga barn.

Ökad anslag
för telefonaf-
gifter.
Anslag för
oförutsedda
behof.

Jernvägsunder-
sökning mellan
Helsingfors och
Åbo.

Disponibel be-
hållning.

Ökad tomtlösen.
— Räntor derå.

Stegrade arren-
deinkomster.

Ökade hyror
från Saluhallen.
— Minskade
fiskförsäljnings-
afgifter.

Marknadsafgif-
ternas bortfal-
lande.
Diverse in-
komster.

Ökad inkomst
från vatten-
ledningen.

c) Särskilda andra af Stadsfullmäktige handlagda ärenden.

Med anledning af en hos H. K. M:t gjord underdånig ansökan om tillstånd till inrättande af ett tionde apotek i staden uti trakten söder om Fredriksgatan, beslöto Stadsfullmäktige, efter Helsovårdsnämndens hörande ⁴⁾, uti affordradt yttrande framhålla ⁵⁾, det Fullmäktige väl funno något verkligt behof af ett nytt apotek uti ifrågavarande del af staden icke vara ådagalagdt, men att Fullmäktige, för den händelse tillstånd å

¹⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 23 pag. 19. — ²⁾ D:o d:o pag. 20. — ³⁾ D:o d:o pag. 21.

— ⁴⁾ Helsovårdsnämndens skrivf. N:o 13 af 18 febr. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 24 febr. § 6.

högsta ort meddelades till apotekets inrättande, ansågo hänsynen för de närmast belägna apoteken påkalla att platsen för detsamma begränsades med Gräsviks- och Lappviksgatan.

Utlåtande an-
gående prosti-
tutionskomiténs
betänkande.

Enär Stadsfullmäktige affordrats¹⁾ yttrande angående det betänkande, som af en utaf styrelsen tillsatt komité afgifvits beträffande prostitutionen och de veneriska besigtningarne, beslöto Fullmäktige efter det ett utskott afgifvit utlåtande i saken²⁾, framhålla³⁾ i hufvudsak följande:

att komiténs förslag enligt Fullmäktiges åsigt icke var så utarbetadt, att det kunde läggas till grund för lagstiftning i ämnet, hvarför Fullmäktige underdånigst hemställde att detaljerade och fullständiga lagförslag icke allenast till en allmän lag angående hämmande af smittosamma och särskildt de veneriska sjukdomarne, utan äfven angående behandling af prostituerade, afsedd att bekämpa och motarbeta prostitutionen, måtte utarbetas och vederbörande myndigheter lemnas tillfälle att öfver dessa förslag afgifva underdåniga yttranden, innan lagförslagen förelades landets ständer;

att komiténs principiella förslag i hufvudsak kunde godkännas under förutsättning, att de lagar, förordningar eller instruktioner, som med anledning af desamma möjligen komme att utfärdas, innehålla uttryckliga bestämmningar, genom hvilka myndigheterna sättas i tillfälle att noggrant öfvervaka sådana personer, som på grund af uppträdande, vandel och lefnadssätt äro underkastade fortgående misstanke att sprida veneriska sjukdomar, d. v. s. i främsta rummet de s. k. prostituerade, samt kunna och böra ålägga dylika personer ofta upprepade, regelbundna sundhetsbesigtningar, fortgående så länge de gifva skäl för en dylik misstanke;

att emellertid, intill dess allmänna lagar af ofvan antydd beskaffenhet komma till stånd, ett provisoriskt reglerande af berörda förhållanden måste ega rum, hvarvid de i K. Kungörelsen af den 14 juli 1875 föreskrifna besigtningssbyråer borde bibehållas för undersökning af såväl män, som qvinnor, hvilka kunna misstänkas för att sprida syfilitisk smitta, men att, särskildt hvad Helsingfors beträffar, dessa besigtningar icke behöfde göras i vederbörande läkares hemvist, äfvensom att icke underordnad polistjensteman, utan endast polismästaren finge förordna till besigtningens verkställande, samt att de hittills begagnade inskrifningsböckerna och de härförinnan föreskrifna besigtningssafgifterna borde afskaffas.

¹⁾ Stfgs prot. den 16 juni §§ 8 och 28. — ²⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 17. — ³⁾ Stfgs prot. den 6 okt. § 12 och 20 okt. § 7.

Uti den sedan föregående år beroende ¹⁾ frågan om afgifvande af utlåtande angående en af några enskilda personer inlemnad framställning om åtgärd för åstadkommande i Helsingfors af en arbets- och förbättringsanstalt för fallna och arbetslösa qvinnor hade Fattigvårdsstyrelsen afgifvit ett tillstyrkande utlåtande ²⁾, om hvilket Stadsfullmäktige förenade sig ³⁾, under framhållande af lämpligheten utaf att den ifrågavarande anstalten ställes under statsmyndigheternas uppsigt samt inrättades och uppehölls på statens bekostnad.

Föreningen för Helsingfors arbetshem och nattherberge hade hos K. Senaten anhållit om amorteringslån af 250,000 mark, för uppförande å föreningens tomt N:o 10 vid Båtsmansgatan i kvarteret N:o 124 af en stenbyggnad, afsedd att inrymma

1:o) ett nattherberge, hvars ändamål var att emot bestämd afgift emottaga personer, hvilka tillfälligt äro utan kvarter och att derigenom hindra dem att inlogera sig i dåliga bostäder;

2:o) ett arbetshem, der arbete, mat och husrum för en öfvergående tid skulle lemnas åt arbetsföra personer, som sakna tillfälle till arbetsförtjenst, samt härigenom förtaga hvarje tiggare undskyllan att han ej erhåller arbete;

3:o) ett gästhem, hvars ändamål var att bereda ett snyggt och billigt logis jemte matservering åt ordentliga ynglingar, handverkare, arbetare och andra samt derigenom skydda dem för de många frestelser, hvilka möta dem i de flesta kvarter för mindre bemedlade; samt

4:o) en matinrättning, afsedd att såväl fylla ett för nattherberget, arbetshemmet och gästhemmet gemensamt behof af billig och sund föda som att tillhandahålla sådan mat till förtäring på stället samt till afhämtning emot bestämda afgifter.

I anledning af denna ansökan infordrades ⁴⁾ Stadsfullmäktiges yttrande i ämnet, hvarjemte Föreningen jemväl hos Fullmäktige anhöll om bidrag ur Utminuteringsbolagets vinstmedel för realiserandet af sina byggnadsplaner. Sedan Stadsfullmäktige inhämtat Drätselkammarens utlåtande ⁵⁾ samt ärendet ytterligare blifvit beredt af ett utskott ⁶⁾, beslöto Stadsfullmäktige ⁷⁾ anmäla att Fullmäktige för sin del ansågo staden hafva ett stort intresse af att Föreningens byggnadsföretag komme till utfö-

Arbetsanstalt
för fallna och
arbetslösa qvin-
nor.

Utlåtande an-
gående Förenin-
gens för Hel-
singfors arbets-
hem och natt-
herberge ansö-
kan om statslån.

¹⁾ Se 1890 års berättelse pag. 49. — ²⁾ Fattigvårdsstyrelsens skrivf. af 12 dec. 1890 — ³⁾ Stfgs prot. den 20 okt. § 5. — ⁴⁾ Stfgs prot. den 30 maj § 18. — ⁵⁾ Drkns skrivf. N:o 126 af 4 juni. — ⁶⁾ Stfgs prot. den 16 juni § 11. — ⁷⁾ D:o d:o den 6 okt. § 13.

rande, helst den lösa befolkningen i staden är proportionsvis mycket betydande, men att, då staden redan understödt företaget genom att på förmonliga villkor upplåta byggnadsplats, Stadsfullmäktige icke ansett sig kunna för detsamma vidare belasta den kommunala budgeten, som för den legala fattigvården och stadens arbetsinrättning redan tages drygt i anspråk, helst äfven Stadsfullmäktige höllo före att ett företag af ifrågavarande art borde uppbäras främst af den enskilda välgörenheten. Dock som Stadsfullmäktige af Helsingfors utminuteringsaktiebolags vinstmedel för 1890 hade till sin disposition ett belopp af 10,000 mark ¹⁾, och dessa medel synnerligen lämpligt kunde till främjande af föreningens byggnadsföretag användas, hade Stadsfullmäktige, under förutsättning att Föreningen utaf statsverket erhöle nödigt amorteringslån för sitt företag, beslutit bevilja föreningen dessa 10,000 mark såsom ett räntefritt lån mot inteckning näst efter statsverkets och med återbetalningsskyldighet endast i fall föreningen komme att upphöra med sin verksamhet och dess fastighet att användas för annat ändamål.

Skolråd för läroverken i staden för 1891 — 1894.

Enligt anmodan af Öfverstyrelsen för skolväsendet läto Stadsfullmäktige genom utsedde elektorer uppgöra förslag till skolråd för de i staden förlagda läroverk för tiden från den 1 september 1891 till samma dag 1894 ²⁾, äfvensom skolråd för stadens folkskolor för läseåret 1891 — 1892 ³⁾.

Skolråd för stadens folkskolor för 1891—1892.

Finsk medborgarerrätt.

Uti 13 fall tillstyrkte Stadsfullmäktige beviljande af finsk medborgarerrätt åt utländingar ⁴⁾, uti 23 fall tillstånd till bedrifvande af handel eller annan näring ⁵⁾, samt uti 1 fall tillstånd för finne att utflytta ur landet ⁶⁾.

Näringsrätt. — Rätt att utflytta ur landet.

Biljardrättigheter.

Beviljande af rätt att hålla biljard till allmänhetens begagnande förordade Stadsfullmäktige uti 3 fall ⁷⁾.

Utminuterings- och utskänkingsrättigheter.

I afseende å handeln med spritdrycker tillstyrkte Stadsfullmäktige uti 1 fall beviljande af rätt till partihandel ⁸⁾, uti 1 fall medgifvande af

¹⁾ Se ofvan pag. 30. — ²⁾ Stfgs prot. den 30 maj §§ 28 och 31 samt den 16 juni § 25. — ³⁾ D:o d:o den 16 juni §§ 27 och 28 samt den 6 okt. § 10. — ⁴⁾ D:o d:o den 13 jan. § 2, den 10 febr. §§ 2 och 3, den 24 mars § 1, den 22 april § 15, den 30 maj § 17, den 16 juni § 5, den 8 sept. §§ 5 och 7, den 6 okt. § 1, den 10 nov. §§ 4 och 7 samt den 29 dec. § 1. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 13 jan. §§ 1 och 3, den 27 jan. §§ 2 och 3, den 10 febr. §§ 4, 5 och 6, den 30 maj §§ 1 och 2, den 16 juni § 7, den 8 sept. §§ 2, 3, 4, 8, 9, 10 och 16, den 20 okt. § 1, den 10 nov. §§ 3 och 6, den 15 dec. § 18 och den 29 dec. § 2. — ⁶⁾ D:o d:o den 8 sept. § 6. — ⁷⁾ D:o d:o den 22 sept. § 1, den 10 nov. § 2 och den 15 dec. § 17. — ⁸⁾ D:o d:o den 8 sept. § 17.

utminuteringsrätt ¹⁾ samt i 5 fall beviljande af utskänkingsrätt ²⁾, hvar-
emot medgifvandet af sistnämnda rätt afstyrktes uti 3 fall ³⁾, jemte det
Fullmäktige uti 1 fall afgåfvo förklaring öfver besvär, som anförts öfver
vägrad utskänkingsrätt ⁴⁾.

Uti den sedan föregående år beroende ⁵⁾ frågan om inskränkning af ^{Inskränkning af tiden för utskänkning af spritdrycker.}
tiden för utskänkning af spritdrycker i stadens hoteller och värdshus
hade K. Senaten, med anledning af anförda besvär, föreskrifvit ⁶⁾ att uti
alla de värdshus, — med undantag endast af enskilda klubbar och för-
eningar samt bufetterna i stadens teatrar — hvilka ej voro försedda med
runn för resande, all utskänkning af rusdrycker skulle vara förbjuden
från lördag afton efter kl. 6 e. m. till påföljande måndag kl. 8 f. m. och
under marknadsdagar äfvensom dagen före och efter marknad, dock med
Magistraten medgifven rätt att härutinnan medgifva särskilda undantag ⁷⁾.
Med anledning häraf infortrade Guvernören i länet Stadsfullmäktiges
yttrande, huruvida icke, för undvikande af hvarje sken af en del värdshus-
idkares gynnande, lämpligt vore att den sålunda påbjudna inskränk-
ningen af tiden för utskänkning af spritdrycker blefve utsträckt jemväl
till stadens hoteller; men Stadsfullmäktige beslöto för sin del afstyrka
förslaget ⁸⁾ hvilket äfven sedermera förföll ⁹⁾.

På grund af en utaf Stadsfullmäktiges utskott för beredning af ^{Vägrad utskänk- ningsrätt åt särskilda utskänkingslokalerna för arbetare uti stadens hotell.}
ärenden angående handel med spritdrycker gjord annälän beslöto Full-
mäktige ¹⁰⁾ fästa Magistratens uppmärksamhet vid att uti tvänne af sta-
dens hotell utan tillstånd särskilda utskänkingslokaler för arbetare in-
rättats utan samband med hotellrörelsen; och, sedan tillstånd till utskänk-
ning uti dessa lokaler af Magistraten förvägrats, vidhöllo Stadsfullmäk-
tige uti de förklaringar, som med anledning af anförda besvär Fullmäk-
tige affordrats, sin uppfattning att rätt till dylik utskänkning ej borde
beviljas.

På Drätselkammarens förslag beslöto Stadsfullmäktige tillstyrka bi-
fall till gjorda ansökningar om rätt att sammanbygga följande i enskild
ego befintliga tomter nämligen:

Samman-
byggande af
tomter.

¹⁾ Stf:s prot. den 24 mars § 12. — ²⁾ D:o d:o den 24 mars § 10, den 22 april § 12, den 30 maj § 24 och den 16 juni § 24. — ³⁾ D:o d:o den 16 juni § 24 och den 10 nov. § 10. — ⁴⁾ D:o d:o den 27 jan. § 5. — ⁵⁾ Se 1890 års berättelse pag. 68. — ⁶⁾ K. Senatens utslag den 19 febr. — ⁷⁾ Stf:s prot. den 22 april § 14. — ⁸⁾ D:o d:o den 24 mars § 2. — ⁹⁾ D:o d:o den 16 juni § 2. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 24 mars § 11, den 30 maj § 3 och 4 samt den 1 dec. § 2.

N:o 2 och 4 vid Ludvigsgatan i kvarteret N:o 50 Gäddan¹⁾; samt N:o 9 och 10 vid Högbergsgatan i kvarteret N:o 52 Stören²⁾.

Tomtklyfning.

Likaså förordade Stadsfullmäktige, på Drätselkammarens tillstyrkan, en gjord ansökan om tillstånd till klyfning af fabriksTomten N:o 61 vid Wladimirsgatan i fabrikskvarteret N:o 174 Snösparfven³⁾.

Façad mot folkskoletomten vid Annegatan.

En af egarne till tomten N:o 5 vid Eriksgatan i kvarteret N:o 69 a Gulnäbben gjord anhållan att intill nämnda tomts norra rå få uppföra ett hus med façad och fönster, vettande åt folkskolans vid Annegatan tomt, blef, enligt Drätselkammarens tillstyrkan⁴⁾, af Stadsfullmäktige bifallen⁵⁾, dock med förbehåll att huset ej finge hafva takfall mot folkskoletomten eller några utgångar till densamma, och ej heller utgöra något hinder för dispositionen af folkskoletomten.

Ny byggnadsordning.

Sedan Stadsfullmäktige under föregående år⁶⁾ beslutit till Kejs. Senaten ingå med en underdånig framställning angående fastställandet af en ny byggnadsordning för staden, hade hos Stadsfullmäktige väckts förslag om vidtagande af särskilda ändringar uti det af Fullmäktige till fastställelse insända byggnadsordningsförslaget⁷⁾. Stadsfullmäktige beslöto⁸⁾ dock att saken ej skulle föranleda till någon åtgärd från Fullmäktiges sida. — Åtskilliga af stadens gårdsegare anförde sedermera besvär öfver Stadsfullmäktiges beslut i fråga om byggnadsordningens antagande, och med anledning häraf infordrades Stadsfullmäktiges förklaring⁹⁾, som jemväl afgafs i enlighet med ett af ett Fullmäktiges utskott afgifvet förslag¹⁰⁾.

Byggnadsstadga för fabrikskvarteren.

Efter det frågan om byggnadsordningen af Stadsfullmäktige slutbehandlats, upptogs till pröfning det af ett utskott uppgjorda förslaget till byggnadsstadga för fabrikskvarteren, uti hvilket Helsovårdsnämnden föreslagit särskilda ändringar¹¹⁾. Fullmäktige ansågo dock saken böra ytterligare beredas af ett utskott, till hvilket ärendet derfor hänsköts¹²⁾, men utskottets yttrande hann ej afgifvas under året.

Afböjdt förslag om tillägg till hamnordningen.

Skeppsbefälhafvareföreningen i staden hade hos Stadsfullmäktige anhållit om vidtagande af sådant tillägg till gällande hamnordning för

¹⁾ Drkns skriv. N:o 85 af 26 mars; Stfgs prot. den 22 april § 5. — ²⁾ Drkns skriv. N:o 119 af 14 maj; Stfgs prot. den 30 maj § 16. — ³⁾ Drkns skriv. N:o 70 af 30 mars; Stfgs prot. den 24 mars § 6. — ⁴⁾ Drkns skriv. N:o 258 af 12 nov. och N:o 268 af 3 dec. ⁵⁾ Stfgs prot. den 24 nov. § 11 och den 15 dec. § 7. — ⁶⁾ Se 1890 års berättelse pag. 58. — ⁷⁾ Stfgs prot. den 13 jan. § 15. — ⁸⁾ D:o d:o den 27 jan. §§ 1 och 13. — ⁹⁾ D:o d:o den 24 mars § 9. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 24 mars § 15, den 30 maj § 22 och den 16 juni § 9. — ¹¹⁾ Se 1890 års berättelse pag. 69. — ¹²⁾ Stfgs prot. den 13 jan. § 13, den 27 jan. § 12 och den 24 febr. § 20.

staden att fartygsbefälhafvare, som lossade tegel i stadens hamn, blefve vid utsättande vite skyldigkänd att på samma gång lossa äfven tegelaffallet samt att lastemottagaren blefve, likaledes vid vite, ålagd att inom viss tid derefter låta bortforsla nämnda affall. Efter att i saken hafva hört Drätselkammaren¹⁾, som framhöll att gällande hamnordning redan innehöll nödiga stadganden för stälfjande af det utaf Skeppsbefälhafvareföreningen befarade ofoget att tegelgrus blefve utkastadt i sjön samt farlederna inom hamnområdet derigenom uppgrundade, beslöto Stadsfullmäktige²⁾ att lemna framställningen utan afseende.

Med anledning af väckt förslag om afskaffande af den årliga marknaden i staden hade af Guvernören Stadsfullmäktiges yttrande inforrats³⁾, och efter det särskilda utlåtanden i ämnet till Stadsfullmäktige inkommit, beslöto Fullmäktige⁴⁾ uttala sig derhän att nämnda marknad måtte bibehållas endast för såvidt den omfattade handel med saltad fisk, men att deremot någon försäljning af varor vid marknadsstånd och diskar samt ej heller någon hästmarknad vidare borde ifrågakomma. I enlighet härmed upptogs ej heller uti budgeten för följande år någon inkomst af marknadsafgifter⁵⁾.

Sedan den under föregående år beslutna⁶⁾ förändringen af Drätselkammarens reglemente, oaktadt deremot anförda besvär, den 20 december 1890 blifvit af Kejs. Senaten fastställd⁷⁾, beslöto Fullmäktige upprepa sitt tidigare fattade och af Guvernören i anledning deraf upphäfda beslut⁸⁾ i fråga om ombildningen af Drätselkammarens kansli. Äfven i anledning häraf anfördes besvär, öfver hvilka Drätselkammaren⁹⁾ och Stadsfullmäktige¹⁰⁾ afgåfvo förklaringar. Besvären förkastades af Guvernören i länet¹¹⁾, men besvärändene drogo ärendet under Kejs. Senatens pröfning, hvarför Fullmäktige ännu en gång nödgades afgifva förklaring¹²⁾ i saken. Ärendets slutliga afgörande egde i följd häraf rum först under följande år.

Det under föregående år af Stadsfullmäktige, för afgifvande af ytt-
rande angående Folkskoledirektionens förslag till nytt folkskolereglemente,
tillsatta utskottet¹³⁾ hade afgifvit sitt betänkande¹⁴⁾, i enlighet hvarmed

Marknadens afskaffande.

Nytt reglemente för Drätselkammaren. -- Ombildning af dess kansli.

Frågan om nytt reglemente för stadens folkskolor.

¹⁾ Drkns skrifv. N:o 162 af 23 juli. — ²⁾ Stfgs prot. den 8 sept. § 22. — ³⁾ D:o d:o den 24 nov. § 3. — ⁴⁾ D:o d:o den 29 dec. § 7. — ⁵⁾ Jemför ofvan pag. 39. — ⁶⁾ Se 1890 års berättelse pag. 50—53. — ⁷⁾ Stfgs prot. den 10 febr. § 10. — ⁸⁾ Stfgs prot. den 4 febr. 1890 § 7 och den 10 mars 1891 § 6. — ⁹⁾ Drkns skrifv. N:o 125 af 30 april. — ¹⁰⁾ Stfgs prot. den 16 juni § 6. — ¹¹⁾ Guv:s utslag den 10 sept.; Stfgs prot. den 6 okt. § 2. — ¹²⁾ Stfgs prot. den 10 nov. § 5. — ¹³⁾ Se 1890 års berättelse pag. 54. — ¹⁴⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 7.

Stadsfullmäktige beslöto¹⁾ hos Öfverstyrelsen för skolväsendet anhålla om fastställelse å nytt reglemente för stadens folkskolor. Skolöfverstyrelsen fann emellertid det af Stadsfullmäktige godkända reglementet icke i allo öfverensstämma med gällande förordning angående folkskoleväsendet i landet, hvarför fastställelse vägrades. Stadsfullmäktige remitterade²⁾ der- efter ärendet till ny behandling af det utskott, som förut handlagt det- samma, men utskottets nya förslag i ämnet inkom först under följande år.

Polisinrättnin-
gens reorga-
nisation.

Uti den sedan föregående år beroende³⁾ frågan om afgifvande af utlåtande angående föreslagen omorganisation af polisinrättningen i sta- den beslöto Stadsfullmäktige⁴⁾ förklara, det staden icke ville undandraga sig att medverka till genomförandet af det väckta förslaget om polis- inrättningens reorganisation med särskilda, angifna ändringar, dock under förutsättning att statsverkets anslag till polisinrättningen komme att utgå i samma proportion till stadens bidrag som i 1876 års stat eller i för- hållandet af 1,7 : 1 eller sålunda med 140,903 mark årligen, medan stadens bidrag skulle fastställas till 82,884 mark, likaledes årligen, men att Full- mäktige, i händelse samtycke till en sådan fördelning af kostnaderna för polisinrättningen icke vunnes, nödgades förbehålla sig rätt att få upptaga frågan till ny behandling i hela dess vidd. — Emellertid hade Kejs. Se- naten genom Guvernören i länet anmodat Stadsfullmäktige att, efter polismästarens i staden hörande, uppgöra fullständigt förslag till ny för- ordning angående polisinrättningen i Helsingfors jemte stat för densamma, hvarför Fullmäktige anmodade⁵⁾ polismästaren att till Fullmäktige in- komma med förslag antingen till ny förordning i ämnet eller till de för- ändringar i gällande förordning, hvilka ansågos vara af behovet på- kallade. Sedan polismästaren afgifvit sitt yttrande i saken⁶⁾, tillsatte Stadsfullmäktige ett särskildt utskott för frågans beredning, hvilket först under följande år afgaf sitt betänkande.

Frågan om
inrättande af en
fjerde afdelning
vid Rådstufvu-
rätten.

Sedan Stadsfullmäktige under föregående år, med anledning af Sam- fälta Rådstufvurättens förslag om inrättande af en permanent fjerde af- delning vid Rådstufvurätten, infortrat⁷⁾ Samfälta Rådstufvurättens ut- låtande om ett af Fullmäktiges utskott väckt förslag att, intill dess en polisdomstol, bestående af en enda domare, för handläggning af de å

¹⁾ Stfgs prot. den 30 maj § 26, den 16 juni § 26 och den 22 sept. § 4. — ²⁾ D:o d:o den 15 dec. § 11. — ³⁾ Se 1890 års berättelse pag. 56. — ⁴⁾ Stfgs prot. den 10 febr. § 15. — ⁵⁾ D:o d:o den 24 febr. § 4. — ⁶⁾ D:o d:o den 22 april § 13 och den 30 maj § 31. — ⁷⁾ Se 1890 års berättelse pag. 57.

Rådstufvurätten frandeles, i följd af nya strafflagens trädande i kraft, ankommande polismål jemte tilläfventyrs andra smärre brottmål, kunde fås till stånd, en provisorisk fjärde afdelning vid Rådstufvurätten skulle inrättas, hade Samfälta Rådstufvurätten på anförda skäl afstyrkt¹⁾ detta utskottets förslag. Efter det frågan sedermera en längre tid varit hos Stadsfullmäktige bordlagd²⁾, i förväntan på den utgång, som en vid 1891 års landtdag väckt motion om inrättande af särskilda domstolar för afdomandet af politiförbrytelser kunde erhålla, men frågan härom hos Ständerna förfallit, beslöto³⁾ Stadsfullmäktige meddela Samfälta Rådstufvurätten, att Fullmäktige icke funno anledning förekomma till sådan ändring af Rådstufvurättens arbetsordning, att första afdelningen blefve befriad från skyldigheten att handlägga brottmål, liksom icke heller der-till, att en fjärde permanent afdelning vid Rådstufvurätten blefve inrättad, hvarför något anslag för antydt syfte icke kunde af Fullmäktige beviljas; äfvensom att Fullmäktige, under erkännande af att en utvidgning af domstolskraften varder behöflig och att en fjärde afdelning därför borde provisoriskt vid Rådstufvurätten inrättas, likväl i betraktande deraf att denna afdelning framförallt borde behandla politiförbrytelser och andra mindre brottmål, ansågo en enklare och mindre kostsam organisation af ifrågavarande provisoriska afdelning vara påkallad, hvarför Fullmäktige anhöllo att Samfälta Rådstufvurätten ville med förslag till sådan organisation inkomma. Med anledning häraf föreslog⁴⁾ Samfälta Rådstufvurätten att en provisorisk fjärde afdelning vid Rådstufvurätten skulle inrättas omedelbart eller åtminstone från början af år 1892, och att denna afdelning skulle ega behandla ej mindre brottmål (hvaremot första afdelningen skulle befrias från handläggningen af sådana) än äfven civila mål, efter lottning med andra och tredje afdelningarna. Staten för denna provisoriska afdelning, hvilken skulle bestå af en ordinarie rådman som ordförande och tvänne tjänstförrättande rådmän såsom ständiga bisittare med protokollsföringsskyldighet, föreslogs till 10,600 mark, men då brottmålsnotarien vid första afdelningen komme att tjänstgöra som bisittare vid den nya afdelningen, samt dennes arvode af 3,000 mark sålunda kunde från nyssnämnda belopp afdragas, skulle det erforderliga tillskottet blott utgöra 7,600 mk. Stadsfullmäktige beviljade⁵⁾ härå ett anslag af 7,600 mk

¹⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 2. — ²⁾ Stfgs prot. den 24 febr. § 15. — ³⁾ D:o d:o den 8 sept. § 18 och den 22 sept. § 8. — ⁴⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 20. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 10 nov. § 17.

för inrättande af en sådan provisorisk fjärde afdelning, att utgå under ett års tid från den 1 januari 1892, samt beslöto hos Samfälta Rådstufvurätten anhålla om uppgörande af definitivt förslag till inrättande af en fjärde rådstufvurättsafdelning uti det af Fullmäktige angifna syfte.

Ändringar i
polisordningen.

Med anledning af särskilda utaf Poliskammaren gjorda framställningar om ändringar i polisordningen, rörande hvilka ett Stadsfullmäktiges utskott afgifvit yttrande¹⁾, beslöto²⁾ Fullmäktige i enlighet med utskottets förslag, förorda bifall till ett tillägg i 13 § af polisordningen utaf följande lydelse:

„För iakttagande af nödig försiktighet vid sprängningsarbete ansvarar jemväl den, för hvars räkning arbetet utföres. Vill han arbetet åt ansvarig arbetsledare ombetro, anmäla derom hos Poliskammaren och styrke tillika, att denne ledningen af arbetet och ansvaret därför sig åtagit; och ankommer det å Poliskammaren att pröfva, huruvida den antagne arbetsledaren kan i sådan egenskap godkännas;“

hvarjämte Fullmäktige föreslogo att ansvaret för öfverträdelse mot omordade 13 § höjdes till vite från 20 till 200 mark.

Likaså förordade Stadsfullmäktige, i syfte att stäffa det öfverhandtagande öfverdådiga körandet på stadens gator följande lydelse af 7 § i polisordningen:

„Den, som åker eller rider öfverdådigt å gata, torg eller väg, eller der öfvar in häst, böte från fem till tjugufem mark. Lag samma vare der fordon, afsedt för forsling af gods, eller allmogeåkdon framdrifves annorledes än i skridt. Kör eller rider någon af vårdslöshet eller öfverdåd på annan åkande eller fotgängare, eller nyttjas piska så ovarsamt, att annan person deraf träffas, eller underlåter den, som häremot bryter, att å tillrop genast stanna, vare straffet böter från tio till etthundra mark.

Lemnar man å gata, torg eller väg utan tillsyn häst eller annat kreatur, som kan skada menniskor, böte högst femtio mark.“

Deremot afböjde Stadsfullmäktige de af Poliskammaren samtidigt gjorda förslagen att samtliga renhållningsskyldige skulle åläggas att låta före sopningen af gatorna fukta desamma; att daglig sopning skulle ske å samtliga stenlagda gator inom staden; att trottoarerna under blid väderlek om vintern ständigt skulle vara beströdda med stenfri grof sand; samt att snömassor å körbanan skulle, då de blefvo hinderliga för tra-

¹⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 24. — ²⁾ Stfgs prot. den 6 okt. §§ 3 och 14 samt den 24 nov. § 15.

fiken, efter tillsägelse af Poliskammaren, inom viss förelagd tid undan-
skaffas.

Emellertid beslöto Fullmäktige anmoda Drätselkammaren att taga
under öfvervägande och till Fullmäktige inkomma med yttrande derom,
huruvida icke sopningen af de torg och gatuandelar som af staden ren-
hållas, kunde, åtminstone i de delar af staden, der trafiken är störst, verk-
ställas sålunda, att gatorna vid torr väderlek före sopningen vattnas för
att binda dammet, samt sådant genomföras om möjligt redan under som-
maren påföljande år.

Emedan det utskott, som af Stadsfullmäktige redan år 1883 ned-
sattes för renhållningsväsendets ordnande, och hvilket utskotts arbete
hvilat i afvaktn på antagandet af ny byggnadsordning, åter upptagit
sin verksamhet samt dervid funnit det af Helsovårdsnämnden förordade¹⁾
förslaget om inrättandet på stadens bekostnad af ett allmänt renhållnings-
verk böra få bero åtminstone till dess hamnbanefrågan vunnit slutlig lös-
ning²⁾, men utskottet emellertid ansett särskilda åtgärder kunna vidtagas
till afhjelpande af brister i renhållningsväsendet samt för inhemtande af
närmare utredning härom funnit en serie försök böra anställas, beslöto³⁾
Stadsfullmäktige, med anledning af utskottets framställning, anmoda Helso-
vårdsnämnden att låta genom sundhetsinspektören och stadsingeniören
verkställa de af utskottet föreslagna försöken samt att för detta ändamål
bevilja Nämnden ett anslag af 3,000 mark; och borde Helsovårdsnämnden
derefter till Stadsfullmäktige inkomma med fullständigt förslag till ren-
hållningsväsendets ordnande.

Renhållnings-
väsendets ord-
nande.

Ett af Helsovårdsnämnden emellertid gjordt förslag⁴⁾ att de i Gräs-
viken vid ändan af Wladimirsgatan förlagda afstjelpningspråmarna, med
afseende derå att skötseln af desamma befunnits i flera afseenden otill-
fredsställande samt att de olägenheter, som dessa pråmar vållade de kring-
boende, vid den nuvarande anordningen af orenlighetens tömning i prå-
marna, icke kunde fullständigt aflägsnas, måtte förflyttas till annan lämplig
plats, blef, sedan Drätselkammaren afgifvit infordradt yttrande⁵⁾ i ämnet
samt deri bland annat anmält att Kammaren vidtagit åtgärd om åstad-
kommande af bättre öfvervakning beträffande afstjelpningens verkstäl-
lande, af Stadsfullmäktige afböjdt⁶⁾.

Ifrågasatt
förflyttning af
afstjelpnings-
pråmarna i
Gräsviken.

¹⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 2 för 1886. — ²⁾ D:o d:o N:o 6 för 1891. — ³⁾ Stfgs prot.
den 10 mars § 13. — ⁴⁾ Helsovårdsnämndens skrivf. af den 15 sept. — ⁵⁾ Drkns skrivf.
N:o 259 af 5 nov. — ⁶⁾ Stfgs prot. den 24 nov. § 9.

Förbättring af
gasbelysningen
och nya regler
för gaskon-
trollen.

Med anledning af det under föregående år¹⁾ Drätselkammaren gifna uppdraget att yttra sig rörande särskilda frågor angående gasbelysningen i staden hade Kammaren inkommit med ett utlåtande i saken²⁾, i enlighet hvarmed Stadsfullmäktige beslöto³⁾:

att godkänna ett uppgjort förslag till förändrad lydelse för särskilda §§ uti det mellan staden och gaslysningsaktiebolaget gällande kontrakt af den 30 maj 1860, hvilket ändringsförslag jemväl blifvit af bolaget godkänt samt i hufvudsak innehöll att normaljusstyrkan för gatulyktorna bestämdes till 13,5 Hefner-ljus, d. v. s. normalamylacetatlampor af v. Hefner-Altenecks konstruktion, brinnande med en låghöjd af 40 millimeter, äfvensom att priset för den gasmängd, hvarmed konsumtionen i gatulyktorna komme att öfverstiga 7,500,000 kubikfot, skulle från fyra penni nedsättas till tre och en half penni för hvarje brännare i timmen, dock endast så länge gaskol finge till landet tullfritt införas;

att, för ernåendet af en bättre belysning i stadens centralare och mera trafikerade delar, 59 st. gaslyktor skulle flyttas och 140 st. nya lyktor uppställas på särskildt angifna platser;

att af dessa lyktor nödigt antal skulle hänföras till helnattslyktor, samt att för öfrigt lyktnätet i dess helhet skulle underkastas en revision vidkommande lyktornas klassificering och placering;

att fastställa en tillika uppgjord förändrad tidtabell för gaslysningen, hvarigenom samtliga lyktor komme att tändas 20 minuter tidigare än förut varit fallet samt släckningstiden för helnattslyktorna blefve i det närmaste öfverensstämmande med släckningstiden för gaslyktorna i Stockholm;

att de 4 förefintliga Siemenska lyktorna skulle indragas;

att uppmana gaslysningsaktiebolaget ej mindre att försätta de befintliga lyktorna, der de ej komme att mot andra af bättre beskaffenhet utbytas, i kontraktsenligt skick såväl till brännare, som sido- och takglas, utan äfven att städse noggrant aktgifva deruppå att underhållet icke blefve åsidosatt; äfvensom

att uppdraga åt Drätselkammaren att med entreprenören af petroleumgatubelysningen träffa aftal om enahanda utsträckning af bränntiden för de af honom underhållna lyktorna som nu beträffande gaslyktorna vidtagits.

¹⁾ Se 1890 års berättelse pag. 60. — ²⁾ Drkns skrifv. N:o 116 af 8 maj (Stfgs tryckta handl. N:o 10). — ³⁾ Stfgs prot. den 30 maj § 25 och den 16 juni § 10.

Sedan Stadsfullmäktige under föregående år godkänt¹⁾ nytt reglemente och ny taxa för vattenledningen samt åt Drätselkammaren uppdragit att i sinom tid inkomma med särskild framställning angående den tid, då deras tillämpande borde vidtaga, beslöto Stadsfullmäktige, på Drätselkammarens framställning, först²⁾ att den nya taxans bestämningar i fråga om rabatt å konsumtionsavgiften för genom uppkommen läcka bortrunnet vatten äfvensom i fråga om beloppet af hyran för staden tillhöriga, till konsumenters begagnande utlemnade vattenmätare skulle begynna tillämpas från den 1 januari 1891, samt sedermera³⁾ att den rabatt å konsumtionsavgiften, som enligt den nya taxan skulle medgifvas för större förbrukning, finge af konsumenter, som erlade afgift enligt mätare, tillgodonjutas för all konsumtion efter den 1 april 1891, äfvensom att det nya reglementets bestämningar angående utförandet af anslutningar till vattenledningen skulle få tillämpas från den 1 maj samma år.

Nya reglementets och taxans för vattenledningen trädande i kraft.

Emedan Inqvarteringsnämnden ännu i september månad 1891 icke erhållit del af den tariff för hyresåret 1891—1892, enligt hvilken i staden förlagda ryska militärpersoner och inrättningar egde uppbära hyresersättningar i stället för naturaqvarter samt enligt hvilken kommunen erhöles ersättning i de fall naturaqvarter anvisats, beslöto Stadsfullmäktige⁴⁾, på Nämndens framställning i sammanhang med insändandet af förslaget till tariff för hyresåret 1892—1893, förnya sin redan tidigare⁵⁾ gjorda anhållan om vidtagande af åtgärd derhän, att ifrågavarande tariffer framdeles skulle meddelas militärbefälet och Nämnden inom januari månad före hyresårets ingång, på det de till inqvartering berättigade måtte i tid kunna afgöra, huruvida de önskade i stället för hyresmedel åtnjuta af kommunen anvisadt qvarter, samt Nämnden blefve i tillfälle att anskaffa sådant under den i staden vanliga upphyrningstiden.

Tidigare fastställande af inqvarterings-tariff.

Angående den af Stadsfullmäktige under föregående år beslutna⁶⁾ ansökan om rättighet för stadskassören till delaktighet uti Civilstatens enke- och pupillkassa erforo Fullmäktige genom skrifvelse från Drätselkammaren⁷⁾ att denna ansökan väl af komiterade för delegarne i kassan tillstyrkts, men emellertid af Kejs. Senaten blifvit afslagen.

Afslagen ansökan om delaktighet för stadskassören uti Civilstatens enke- och pupillkassa.

¹⁾ Se 1890 års berättelse pag. 62. — ²⁾ Drkns skrifv. N:o 298 af 11 dec. 1890; Stfgs prot. den 13 jan. § 11. — ³⁾ Drkns skrifv. N:o 72 af 19 mars; Stfgs prot. den 24 mars § 4. — ⁴⁾ Inqvarteringsnämndens skrifv. N:o 87 af 29 sept; Stfgs prot. den 20 okt. § 8. — ⁵⁾ Se 1888 års berättelse pag. 57. — ⁶⁾ Se 1890 års berättelse pag. 61. — ⁷⁾ Drkns skrifv. N:o 173 af 9 juli; Stfgs prot. den 8 sept. § 21.

Ifrågasatt enke-
och pupillkassa
för städernas
tjenstemän och
betjente.

Från Stadsfullmäktige i Uleåborg fingo Fullmäktige under året emot-
taga en framställning om vidtagande af åtgärd för uppgörande af förslag
till reglemente för en enke- och pupillkassa för städernas tjenstemän och
betjente. Stadsfullmäktige beslöto¹⁾ öfverlemnna ärendet till beredning
af ett utskott, hvilket tillika skulle uttala sig derom, huruvida det åsyf-
tade ändamålet kunde vinnas genom någon form af lifförsäkring.

Tillstånd till
bokauktioner i
Studenthuset.

En af studentkårens förvaltningskomité hos Magistraten gjord an-
hållan om tillstånd att i Studenthuset anordna bokauktioner universitetets
medlemmar emellan samt att varda befriade från provisions erläggande
åt auktionskammaren, öfver hvilken ansökan Stadsfullmäktiges yttrande
infordrats, beslöto²⁾ Fullmäktige tillstyrka.

Undersökning
af en kustbana
mellan Helsing-
fors och Åbo.

Inom Stadsfullmäktige väcktes under året en motion derom, att Hel-
singsfors stad, i förening med Åbo stad, skulle föranstalta en teknisk och
ekonomisk undersökning af en jernvägslinie från Helsingfors till lämplig
punkt å Hangöbanan samt vidare öfver Salo till Åbo. Med anledning
häraf och då en direkt jernvägsförbindelse mellan Helsingfors och Åbo,
hvilken jemväl skulle förkorta afståndet till Hangö, tvifvelsutän komme
att bereda hufvudstaden så betydande fördelar, att denna stad kunde
hafva skäl att på ett eller annat sätt söka befordra förverkligandet af
nämnda jernvägsanläggning, beslöto³⁾ Stadsfullmäktige att åt tre delegerade
uppdraga att med ombud för Åbo Stadsfullmäktige träda i öfver-
läggning angående de åtgärder, om hvilka de begge städerna lämpligen
kunde för ifrågavarande ändamål sig förena; hvarefter yttrande i ämnet
borde af de delegerade till Stadsfullmäktige aflemnas. Tillika anvisade⁴⁾
Stadsfullmäktige åt de delegerade ett kreditiv af 3,000 mark för bestridande
af smärre, utaf nödiga förberedande åtgärder härflytande utgifter,
samt anmodade Drätselkammaren⁵⁾ att i förslaget till följande års budget
upptaga ett belopp af 40,000 mark, för att, ifall den ifrågasatta under-
sökningen komme till utförande, användas till bekostande af densamma.

Deputation
med anledning
af Deras Kej-
serliga Majestä-
ters silfverbröl-
lopsdag.

Med anledning af Deras Kejserliga Majestäters den 9 november 1891
inträffande silfverbröllopsdag läto⁶⁾ Stadsfullmäktige genom en deputation
uppvakta Hans Excellens Generalguvernören med begäran att Hans Ex-
cellens ville till Deras Majestäter öfverbringa Fullmäktiges underdåniga
lyckönskningar samt anhålla om tillstånd att till åminnelse af denna dag

¹⁾ Stfgs prot. den 24 mars §§ 8 och 15. — ²⁾ D:o d:o den 10 nov. § 9. — ³⁾ D:o d:o
den 30 maj § 29, den 16 juni §§ 12 och 28 samt den 8 sept. § 37. — ⁴⁾ Se ofvan pag. 34.
— ⁵⁾ Se ofvan pag. 39. — ⁶⁾ Stfgs prot. den 7 nov. § 2, den 10 nov. § 1 och den 24 nov. § 2.

benämna det tilltänkta kommunala sjukhuset i denna stad „Maria-sjukhuset“. Enligt Stadsfullmäktige delgifvet meddelande blef denna anhållan af Hans Kejserliga Majestät bifallen¹⁾.

Stadsfullmäktige under året voro ingenjören R. Huber, handlanden K. H. Renlund, byggmästaren K. G. Sivenius, professorn J. Forsman, professorn J. W. Runeberg (ordf.), ombudsmannen M. A. Wænnerberg, handlanden M. Hallberg, kommerserådet L. Borgström, handlanden Th. Stude, kaptenen K. O. Wasastjerna, gårdsegaren K. R. Åström, slagtaren C. F. Wikström, kyrkoherden F. L. Bengelsdorff, hofrättsassessorn J. J. Serlachius, doktorn E. Juslin, handlanden P. Sinebrychoff, ingenjören F. Rosberg, bankdirektören Th. Wegelius, arkitekten Th. Höijer, bankdirektören A. Norrmén, öfversten K. Antell (viceordf.), maskindirektören K. A. Nordman, protokollssekreteraren T. J. Boisman, handlanden N. Kochtomow, byrådirektören C. B. Federley, kommunalrådet F. W. Grönqvist, direktören S. Kullhem, fabrikanten R. Heimberger, arkitekten K. G. Nyström, konsuln V. Ek, professorn K. R. Wahlfors, professorn F. Gustafsson, senatorm L. Mechelin, professorn J. R. Danielsson, handlanden J. Tallberg, bandirektörsassistenten Th. Frosterus, professorn H. Holsti, faktorn A. B. Finander, handlanden J. E. Cronvall, magistern E. Nordström, senatorm W. Eneberg (befriad under året och ersatt genom sakköraren F. Jansson), hofrådet W. Brummer, packhusinspektorn V. W. Hougberg, generalen J. af Lindfors (befriad i början af året och ersatt af öfversten L. Gripenberg), bankkassören Hj. Granholm (afliden under året och ersatt af sjökaptenen F. A. Åström), rådmannen A. Nyberg, handlanden N. A. Turdén och pastorn K. T. Broberg.

Stadsfullmäktige sammanträdde under året 20 gånger.

Paragrafantalet i Fullmäktiges protokoll utgjorde 331 och antalet bref, som å Fullmäktiges vägnar aflätos, uppgick till 295.

¹⁾ Stfgs prot. den 24 nov. § 2.